

01.10.1997. likums "Ceļu satiksmes likums" ("LV", 274/276 (989/991), 21.10.1997.) [spēkā ar 04.11.1997.] ar grozījumiem:

- 20.12.1999. likums ("LV", 7 (1918), 10.01.2000.) [spēkā ar 24.01.2000.]
- 20.06.2000. likums ("LV", 250/251 (2161/2162), 05.07.2000.) [spēkā ar 19.07.2000.]
- 17.07.2000. likums ("LV", 263/265 (2174/2176), 19.07.2000.) [spēkā ar 19.07.2000.]
- 15.02.2001. likums ("LV", 32 (2419), 27.02.2001.) [spēkā ar 13.03.2001.]
- 08.07.2003. likums ("LV", 107 (2872), 23.07.2003.) [spēkā ar 01.01.2004.]
- 26.05.2005. likums ("LV", 94 (3252), 15.06.2005.) [spēkā ar 29.06.2005.]
- 15.12.2005. likums ("LV", 209 (3367), 29.12.2005.) [spēkā ar 01.01.2006.]
- 19.12.2006. likums ("LV", 207 (3575), 29.12.2006.) [spēkā ar 01.01.2007.]
- 15.02.2007. likums ("LV", 36 (3612), 01.03.2007.) [spēkā ar 15.03.2007.]
- 27.09.2007. likums ("LV", 160 (3736), 04.10.2007.) [spēkā ar 01.06.2008.]
- 15.05.2008. likums ("LV", 82 (3866), 28.05.2008.) [spēkā ar 01.01.2009.]
- 14.11.2008. likums ("LV", 187 (3971), 02.12.2008.) [spēkā ar 01.01.2009.]
- 19.02.2009. likums ("LV", 35 (4021), 04.03.2009.) [spēkā ar 18.03.2009.]
- 12.06.2009. likums ("LV", 96 (4082), 19.06.2009.) [spēkā ar 01.07.2009.]
- 13.05.2010. likums ("LV", 86 (4278), 01.06.2010.) [spēkā ar 15.06.2010.]

Redakcijas: [04.11.1997] [24.01.2000] [19.07.2000] [13.03.2001] [01.07.2001] [01.01.2004]
[01.05.2004] [29.06.2005] [01.09.2005] [01.01.2006] [01.07.2006] [01.01.2007] [15.03.2007]
[11.04.2007] [01.10.2007] [01.01.2008] [01.06.2008] [01.01.2009] [18.03.2009] [01.07.2009]
[15.06.2010]

Redakcija uz 15.06.2010.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Ceļu satiksmes likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **ceļa īpašnieks** — valsts, pašvaldība, fiziskā vai juridiskā persona, kurai attiecīgais ceļš pieder uz īpašuma tiesību pamata;
- 2) **ceļa pārvaldītājs** — īpašnieks vai cita fiziskā vai juridiskā persona, kurai attiecīgais ceļš nodots pārvaldījumā (pārziņā);
- 3) **ceļš** — jebkura satiksmei izbūvēta teritorija (autoceļš, iela, prospekts, šķērsiela un tamlīdzīgas teritorijas visā platumā, ieskaitot brauktuvi, ietves, nomales, sadalošās joslas un salīņas). Ceļa

kompleksā ietilpst ceļš, mākslīgās būves (tilti, satiksmes pārvadi, tuneļi, caurtekas, ūdens novadīšanas ietaises, atbalsta sienas un citas būves), ceļu inženierbūves (pasažieru sabiedrisko transportlīdzekļu pieturvietas un paviljoni, bremzēšanas un paātrinājuma joslas, transportlīdzekļu stāvvietas, atpūtas laukumi, veloceliņi un ietves, ceļu sakaru un apgaismojuma līnijas un citas inženierbūves), satiksmes organizācijas tehniskie līdzekļi (ceļa zīmes, luksofori, signālstabiņi, aizsargbarjeras, gājēju barjeras, vertikālie un horizontālie ceļa apzīmējumi un citi tehniskie līdzekļi);

4) **ceļu drošības audits** — neatkarīga un sistemātiska projektu (arī būvprojektu) un ceļu tīkla pārbaudes procedūra, kurā no satiksmes drošības viedokļa novērtē potenciālās bīstamās vietas, kur var veidoties konfliktsituācijas, kā arī esošās bīstamās vietas un posmus un par kuras rezultātiem sastāda audita atzinumu;

5) **ceļu satiksme** — attiecības, kas rodas, pārvietojoties pa ceļiem ar transportlīdzekļiem vai bez tiem;

6) **ceļu satiksmes dalībnieks** — jebkura persona, kas atrodas uz ceļa vai tieši piedalās ceļu satiksmē;

7) **ceļu satiksmes negadījums** — ceļu satiksmē noticis nelaiemes gadījums, kurā iesaistīts vismaz viens transportlīdzeklis un kura rezultātā cilvēks gājis bojā, viņam nodarīti miesas bojājumi vai arī nodarīti zaudējumi fiziskās vai juridiskās personas mantai vai videi, kā arī citā vietā, kur iespējama transportlīdzekļa braukšana, noticis negadījums, kurā iesaistīts transportlīdzeklis;

8) **Ceļu satiksmes noteikumi** — Ministru kabineta normatīvais akts, kas nosaka ceļu satiksmes kārtību un ir saistošs visām fiziskajām un juridiskajām personām;

9) **diennakts tumšais laiks** — laiks no vakara krēslas iestāšanās līdz rīta krēslas izzušanai;

10) **gājējs** — persona, kas pārvietojas pa ceļu kājām vai invalīdu ratiņos. Šis termins neattiecas uz personām, kas veic darbus uz brauktuves, un uz satiksmes regulētājiem;

11) **mehāniskais transportlīdzeklis** — pašgājējs transportlīdzeklis, traktortehnika, kas pārvietojas pa ceļu ar savu enerģiju, izņemot mopēdus un sliežu transportlīdzekļus, kā arī trolejbus;

12) **mopēds** — divriteņu, trīsriteņu vai četrriteņu transportlīdzeklis, kura motora darba tilpums ir mazāks par 50 kubikcentimetriem (dzirksteļaiždedzes tipa motoriem) vai kura maksimālā jauda ir mazāka par 4 kW (elektromotoriem vai cita veida iekšdedzes tipa motoriem) un konstrukcijā paredzētais maksimālais ātrums nepārsniedz 45 kilometrus stundā;

13) **motocikls** — divriteņu mehāniskais transportlīdzeklis ar blakusvāģi vai bez tā. Šis termins attiecas arī uz sniega motocikliem;

14) **nepietiekama redzamība** — tādi laikapstākļi (migla, lietus, sniegs un tamlīdzīgi apstākļi), kuru dēļ redzamība uz ceļa ir tuvāka par 300 metriem, arī mijkrēslis;

15) **operatīvais transportlīdzeklis** — mehāniskais transportlīdzeklis, kuram noteiktā kārtībā piešķirts operatīvā transportlīdzekļa statuss un kurš piedalās ceļu satiksmē ar iedegtu mirgojošu zilu vai zilu un sarkanu bākuguni un ieslēgtu speciālu skaņas signālu;

15¹) **palīgmotors** — motors, kas iebūvēts transportlīdzeklī vai uzstādīts uz tā, taču netiek izmantots transportlīdzekļa piedziņā;

16) **pasažieris** — persona, kas atrodas transportlīdzeklī vai uz tā (izņemot transportlīdzekļa vadītāju), kā arī persona, kas iekāpj transportlīdzeklī vai uzkāpj uz tā, izkāpj no transportlīdzekļa vai nokāpj no tā;

17) **pašmasa** — atbilstoši valsts standartam nokomplektēta transportlīdzekļa masa kopā ar vadītāju, bet bez pasažieriem un kravas;

18) **piekabe (puspiekabe)** — transportlīdzeklis, kas paredzēts braukšanai savienojumā ar mehānisko transportlīdzekli. Šis termins neattiecas uz motociklu blakusvāģiem;

19) **pilna masa** — izgatavotāja noteikta transportlīdzekļa maksimālā pieļaujamā masa kopā ar vadītāju, pasažieriem un kravu. Vilcējam ar piekabi pilna masa ir vilcēja un piekabes pilnu masu summa, bet vilcējam ar puspiekabi — vilcēja pašmasas, pasažieru masas un puspiekabes pilnas masas summa;

19¹) **specializētais tūristu transportlīdzeklis** — mehāniskais transportlīdzeklis, kas savienojumā ar vienu vai vairākām pasažieru pārvadāšanai paredzētām piekabēm brauc pa noteiktu maršrutu;

19²) **speciālā traktortehnika** — traktortehnika, kuru ražotājs nav paredzējis izmantošanai ceļu satiksmē;

20) **starptautiskie autotransporta pārvadājumi** — jebkuri pārvadājumi ar autotransporta līdzekļiem, šķērsojot vismaz vienas valsts robežu;

21) **traktortehnika** — traktors, kombains vai cita speciāla pašgājēja mašīna ar iekšdedzes motoru, ja tā nav būvēta uz automobiļa bāzes;

22) **tramvajs** — transportlīdzeklis, kas paredzēts braukšanai pa sliedēm savienojumā ar ārēju elektroenerģijas padeves avotu. Šis termins neattiecas uz elektrovilcieniem;

23) **transportlīdzeklis** — ierīce, kas pēc savas konstrukcijas paredzēta braukšanai pa ceļiem ar motora palīdzību vai bez motora;

23¹) **transportlīdzekļa apkalpes loceklis** — persona, kura vada transportlīdzekli vai atrodas tajā, lai veiktu pasažieru vai kravas komercpārvadājumu vai pašpārvadājumu tās fiziskās vai juridiskās personas uzdevumā, kura to nodarbina;

24) **transportlīdzekļa īpašnieks** — fiziskā vai juridiskā persona, kurai pieder transportlīdzeklis. Par valsts vai pašvaldības transportlīdzekļa īpašnieku šā likuma izpratnē uzskatāma tiešā vai pastarpinātā valsts pārvaldes iestāde, uz kuras vārda transportlīdzeklis reģistrēts;

25) **transportlīdzekļa turētājs** — fiziskā vai juridiskā persona, kura uz tiesiska pamata (mantas īres, nomas, patapinājuma līgums u.c.) lieto transportlīdzekli. Par transportlīdzekļa turētāju nav uzskatāma persona, kas transportlīdzekli lieto uz dienesta vai darba tiesisko attiecību pamata;

26) **transportlīdzekļa uzskaites tehniskie dati** — tehnisko datu kopums, kas nepieciešams transportlīdzekļa reģistrācijai;

27) **transportlīdzekļa vadītāja veselības pirmstermiņa pārbaude** — veselības pārbaude, lai noteiktu medicīnisko pretindikāciju esamību, ja transportlīdzekļa vadītājs transportlīdzekli ir vadījis alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošu vielu ietekmē vai ir pamatotas aizdomas, ka transportlīdzekļa vadītājam ir medicīniskās pretindikācijas transportlīdzekļa vadīšanai (slimība, trauma);

28) **transportlīdzekļa vadītājs** — fiziskā persona, kas vada transportlīdzekli, tai skaitā vadīšanas iemaņu pārbaudes laikā, kura notiek normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, vai apmāca vadīt transportlīdzekli personu, kurai nav atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesību. Šis

jēdziens uz personu, kura ir vadījusi transportlīdzekli, attiecas līdz tam brīdim, kad šo transportlīdzekli sāk vadīt cita persona;

29) **transportlīdzekļa valdītājs** — persona, kuras tiesiskā valdījumā ir transportlīdzeklis uz mantojuma tiesību pamata;

30) **tricikls un kvadricikls** — attiecīgi trīsriteņu vai četrriteņu mehāniskais transportlīdzeklis, kura konstrukcijā paredzētais maksimālais ātrums pārsniedz 45 kilometrus stundā vai kuram ir iekšdedzes motors ar 50 kubikcentimetru vai lielāku darba tilpumu [kvadricikla pašmasa nepārsniedz 400 kilogramus (550 kilogramus, ja tas paredzēts kravu pārvadāšanai) un jauda — 15 kilovatus]. Šis termins attiecas uz četrriteņu mopēdiem ar pašmasu virs 350 kilogramiem, bet neattiecas uz motocikliem ar blakusvāģi;

31) **trolejbuss** — mehāniskais transportlīdzeklis, kas paredzēts braukšanai pa ceļu savienojumā ar ārēju elektroenerģijas padeves avotu;

32) **velosipēds** — transportlīdzeklis, kas paredzēts braukšanai, izmantojot uz tā esošā cilvēka muskuļu spēku (izņemot invalīdu ratiņus). Velosipēds var būt aprīkots ar elektromotoru, kura jauda ir ne lielāka par 0,25 kW;

33) **vilcējs** — mehāniskais transportlīdzeklis, kas brauc savienojumā ar piekabi (puspiekabi).

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.02.2001., 08.07.2003., 26.05.2005., 15.12.2005., 15.02.2007., 19.02.2009. un 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

2.pants. Likuma mērķis

Šā likuma mērķis ir:

1) noteikt ceļu satiksmes norises un ceļu satiksmes drošības organizatoriskos un tiesiskos pamatus Latvijā, lai aizsargātu cilvēku dzīvību un veselību, vidi, kā arī fiziskajām un juridiskajām personām piederošo mantu;

2) regulēt mehānisko transportlīdzekļu īpašuma, turējuma un lietošanas tiesību iegūšanu, kā arī transportlīdzekļu īpašnieku, turētāju un lietotāju atbildību.

3.pants. Ceļu satiksmes tiesiskais pamats

(1) Ceļu satiksmes tiesiskais pamats ir šis likums un citi likumi, Ceļu satiksmes noteikumi un citi Ministru kabineta normatīvie akti, valsts standarti, kā arī starptautiskie līgumi, kuru dalībvalsts ir Latvija.

(2) Ceļu satiksmes kārtību Latvijā nosaka Ministru kabinets, apstiprinot Ceļu satiksmes noteikumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

4.pants. Ceļu satiksmes pārvalde un šā likuma izpildes nodrošināšana

(1) Ceļu satiksmes vispārējo pārvaldi realizē Ministru kabinets un pašvaldības atbilstoši savai kompetencei.

(2) Ceļu satiksmes pārvaldi atbilstoši savai kompetencei realizē Satiksmes ministrija, Iekšlietu ministrija, Zemkopības ministrija.

(3) Satiksmes ministrija organizē un koordinē valsts politikas izstrādi un īstenošanu, kā arī veic valsts uzraudzību pār likumu un citu normatīvo aktu ievērošanu ceļu satiksmes drošības jomā. Satiksmes ministrs izdod ar ceļu satiksmes drošību saistītus aktus.

(4) Valsts policija saskaņā ar likumu "Par policiju" nodrošina kārtību uz ceļiem, regulē transportlīdzekļu un gājēju kustību, veic satiksmes uzraudzību, kontrolē ceļu stāvokli, kā arī satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu un transportlīdzekļu tehnisko stāvokli.

(5) Ceļu satiksmes drošības direkcija reģistrē transportlīdzekļus, piešķir un anulē transportlīdzekļu vadīšanas tiesības un izsniedz transportlīdzekļu vadītāju apliecības, nodrošina un uztur transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistru, veic transportlīdzekļu valsts tehnisko apskati un kontrolē ekspluatācijā esošo transportlīdzekļu tehnisko stāvokli, transportlīdzekļu vadītāju apmācības procesu, dod atļauju piedalīties ceļu satiksmē, veic ceļu drošības auditu un vispārējo pārraudzību, pamatojoties uz informāciju, ko Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs sniedz Ministru kabineta noteiktajā apjomā un kārtībā, nodrošina statistiku par ceļu satiksmes negadījumiem un tās analīzi, kā arī veic citas ar ceļu satiksmes drošību saistītas darbības atbilstoši savai kompetencei. Ceļu satiksmes drošības direkcija savas kompetences ietvaros izdod ar ceļu satiksmes drošību saistītus aktus. Ministru kabinets izdod noteikumus par to pakalpojumu cenrāža apstiprināšanu, kurus Ceļu satiksmes drošības direkcija sniedz, pildot tai deleģētos valsts pārvaldes uzdevumus, kā arī nosaka to personu loku, kuras ir atbrīvojamas no samaksas par sniegtajiem pakalpojumiem.

(5¹) Ceļu satiksmes drošības direkcija nodrošina Rīgas motormuzeja darbību, uztur un attīsta muzeja krājumu kā Nacionālā muzeju krājuma sastāvdaļu, nodrošina muzeja vērtību pieejamību sabiedrībai, veic zinātnisko pētniecību un sabiedrības izglītošanu.

(6) Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra reģistrē traktortehniku un tās piekabes, veic traktortehnikas un tās piekabju valsts tehnisko apskati un kontrolē ekspluatācijā esošās traktortehnikas tehnisko stāvokli, traktortehnikas vadītāju un instruktoru apmācības procesu, dod atļauju piedalīties ceļu satiksmē, piešķir un anulē traktortehnikas vadīšanas tiesības un izsniedz traktortehnikas vadītāju apliecības, kā arī nodrošina un uztur traktortehnikas un tās vadītāju informatīvo sistēmu. Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra par sniegtajiem publiskajiem pakalpojumiem iekasē maksu Ministru kabineta noteiktajā apmērā.

(7) Izglītības un zinātnes ministrija nodrošina Ceļu satiksmes noteikumu un ceļu satiksmes drošības pamatu mācīšanu pirmsskolas un vispārējās izglītības mācību iestādēs pēc programmām, kuras saskaņotas ar Ceļu satiksmes drošības direkciju.

(8) Latvijas Autoceļu direkcija uzrauga ceļu būvniecību, remontu, rekonstrukciju un uzturēšanu satiksmei drošā stāvoklī atbilstoši normatīvajiem aktiem un standartiem ceļu satiksmes drošības jomā, veic ar ceļu satiksmi saistītu objektu būvniecības un rekonstrukcijas projektu saskaņošanu un uzrauga satiksmes organizāciju un tās tehnisko līdzekļu izvietojuma atbilstību Latvijā obligāti piemērojamo standartu un citu normatīvu prasībām.

(9) Zemkopības ministrija izstrādā normatīvo aktu projektus par ceļu satiksmes drošības jautājumiem attiecībā uz traktortehnikas un tās piekabju izmantošanu ceļu satiksmē, kā arī normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā īsteno Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras pārraudzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.02.2001., 08.07.2003., 26.05.2005., 15.12.2005., 15.02.2007., 19.02.2009. un 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

4.¹ pants. Transportlīdzekļu un to numurēto agregātu tirdzniecība

(1) Transportlīdzekļu un to numurēto agregātu (transportlīdzekļa virsbūvju, kabīņu vai rāmju, uz kuriem transportlīdzekļa izgatavotājs norāda transportlīdzekļa identifikācijas numuru) tirdzniecība ir šo preču pārdošana, veicot komercdarbību.

(2) Ar transportlīdzekļu (izņemot tramvaju, trolejbusu un velosipēdu) un to numurēto agregātu tirdzniecību ir tiesības nodarboties komersantam, kas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir

ierīkojis un reģistrējis transportlīdzekļu tirdzniecības vietu.

(3) Transportlīdzekļu un to numurēto agregātu (izņemot traktortehnikas, to piekabju un numurēto agregātu) tirdzniecības vietu reģistrē Ceļu satiksmes drošības direkcija. Traktortehnikas, to piekabju un numurēto agregātu tirdzniecības vietu reģistrē Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra. Transportlīdzekļu tirdzniecības vietu reģistrācijas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(4) Prasības transportlīdzekļu un to numurēto agregātu tirdzniecībai, kā arī tirdzniecības valsts reģistrācijas numura zīmju izmantošanai nosaka Ministru kabinets.

(15.02.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

II nodaļa

Satiksmes drošības pamatnoteikumi uz ceļiem

5.pants. Prasības attiecībā uz ceļu aprīkošanu

Jebkuram ceļam jābūt aprīkotam ar nepieciešamajām ceļu inženierbūvēm un satiksmes organizācijas tehniskajiem līdzekļiem atbilstoši obligāto standartu, tehnisko normatīvu un noteikumu prasībām.

6.pants. Ceļa pārvaldītāja pienākumi

(1) Ceļa pārvaldītājam ir pienākums:

1) nodrošināt, lai ceļš pastāvīgi tiktu uzturēts satiksmei drošā stāvoklī atbilstoši normatīvajiem aktiem un standartiem ceļu satiksmes drošības jomā;

2) organizēt satiksmi un nodrošināt ceļa, tā mākslīgo būvju un inženierbūvju, kā arī satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu uzturēšanu lietošanas kārtībā atbilstoši normatīvajiem aktiem un standartiem ceļu satiksmes drošības jomā;

3) nodrošināt, lai nekavējoties tiktu novērsti šķēršļi, kas traucē satiksmi un apdraud tās drošību, bet, ja tas nav iespējams, nodrošināt bīstamo vietu aprīkošanu ar atbilstošiem satiksmes organizācijas tehniskajiem līdzekļiem līdz šo šķēršļu likvidēšanai;

4) nodrošināt, lai tiktu izanalizēti ceļu satiksmes negadījumi, tādējādi pastāvīgi pilnveidojot satiksmes organizāciju;

5) kontrolēt ceļa darbu veikšanas kārtību;

6) nodrošināt ceļu drošības audita veikšanu;

7) norādītajos termiņos un kārtībā izpildīt Satiksmes ministrijas un Iekšlietu ministrijas amatpersonu priekšrakstus, kas izdoti to kompetences ietvaros;

8) atlīdzināt personām zaudējumus, kuri tām radušies šo pienākumu neizpildes gadījumā.

(2) Ministru kabinets nosaka ceļu drošības auditēšanas un ceļu drošības auditoru sertificēšanas kārtību.

(3) Valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasības un to izpildes kontroles kārtību nosaka Ministru kabinets.

(15.02.2001. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003., 26.05.2005. un 15.12.2005. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

7.pants. Ceļu būvniecības, remonta un rekonstrukcijas projektēšana

(1) Ceļu, to inženierbūvju un dzelzceļa pārbrauktuvju būvniecības, remonta un rekonstrukcijas projektiem jāatbilst spēkā esošajiem likumiem un citiem normatīvajiem aktiem un ceļu satiksmes drošības normatīviem. Projektu atbilstība minētajām prasībām jāapstiprina projektētājam. Projekti jāaskaņo ar Latvijas Valsts ceļiem.

(2) Par ekspluatācijā nododamiem ceļu būvniecības, remonta un rekonstrukcijas objektiem saņemams Latvijas Valsts ceļu atzinums par to atbilstību normatīvajiem aktiem un standartiem ceļu satiksmes drošības jomā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.02.2001., 08.07.2003. un 26.05.2005. likumu, kas stājas spēkā 29.06.2005.)

8.pants. Satiksmes ierobežošana vai aizliegums

(1) Ceļa pārvaldītājs satiksmi uz laiku var ierobežot vai aizliegt, ja radušies nelabvēlīgi ceļa, klimatiskie vai citi apstākļi (paredzētas sporta sacensības, publiski pasākumi u.tml.), kas apdraud satiksmes drošību. Kārtību, kādā ieviešami satiksmes ierobežojumi vai aizliegums, nosaka Ministru kabinets.

(2) Sevišķi neatliekamajos gadījumos, pildot dienesta pienākumus, savas kompetences ietvaros satiksmi var ierobežot vai aizliegt policijas darbinieki un citas amatpersonas, kuras tam pilnvaro likumi un citi normatīvie akti.

(3) Izņēmuma stāvokļa laikā ceļu satiksmes ierobežojumus var noteikt saskaņā ar likumu "Par izņēmuma stāvokli".

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

III nodaļa Transportlīdzekļi un to reģistrācija

9.pants. Transportlīdzekļu izmantošana ceļu satiksmē

(1) Latvijas teritorijā ceļu satiksmē atļauts izmantot reģistrētus transportlīdzekļus, kuru konstrukcija un tehniskais stāvoklis atbilst Latvijā obligāti piemērojamo standartu un normatīvu prasībām, attiecībā uz kuriem ir veikta sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana un kuriem ir dota atļauja piedalīties ceļu satiksmē.

(2) Mehāniskajiem transportlīdzekļiem, izņemot motociklus, triciklus, kvadriciklus, trolejbusus un traktortehniku, jābūt divām valsts reģistrācijas numura zīmēm, bet motocikliem, tricikliem, kvadricikliem, traktortehnikai, mopēdiem un piekabēm — vienai valsts reģistrācijas numura zīmei. Zīmes piestiprināmas šim nolūkam paredzētajās vietās. Uz trolejbusiem, tramvajiem un specializētajiem tūristu transportlīdzekļiem jābūt uzkrāsotiem diviem reģistrācijas numuriem.

(2¹) Ja transportlīdzeklim uzstāda ierīci, kas paredzēta velosipēdu vai papildu bagāžas pārvadāšanai, un šī ierīce vai ar to pārvadājamā bagāža aizsedz uzstādīto numura zīmi, transportlīdzeklim var papildus piešķirt vienu ar identisku simbolu kombināciju apzīmētu numura zīmi, ja ierīces izgatavotājs tai paredzējis vietu numura zīmes uzstādīšanai.

(3) Specializēto tūristu transportlīdzekļu izmantošanas nosacījumus, transportlīdzekļa tipu un kustības maršrutu, izvērtējot tā sabiedriskās nepieciešamības un drošības kritērijus, nosaka attiecīgā pašvaldība.

(4) Personai, kura ir Latvijas pilsonis vai nepilsonis, kā arī tādai personai, kura ir saņēmusi Latvijā izdotu reģistrācijas apliecību, pastāvīgās uzturēšanās apliecību vai uzturēšanās atļauju, aizliegts Latvijas teritorijā ceļu satiksmē vadīt ārvalstīs pastāvīgi reģistrētu vieglo automobili, izņemot šā panta piektajā daļā minētos gadījumus.

(5) Šā panta ceturtajā daļā minētās personas Latvijas teritorijā var vadīt ārvalstīs pastāvīgi reģistrētu vieglo automobili šādos gadījumos:

1) persona vada vieglo automobili, ko iznomājis (izīrējis) ārvalstīs reģistrēts uzņēmējdarbības veicējs, kas nodarbojas ar autoiznomāšanu (autoizīrēšanu), un to transportlīdzekļa vadītājs apliecina ar transportlīdzekļa nomas (īres) līgumu un ārvalstīs izdotu transportlīdzekļa reģistrācijas apliecību, kurā kā īpašnieks (turētājs, valdītājs) norādīts transportlīdzekļa iznomātājs (izīrētājs);

2) persona vada vieglo automobili, klātesot tādām transportlīdzekļa īpašniekam (turētājam, valdītājam) vai viņa pilnvarotai personai, kas nav šā panta ceturtajā daļā minētā persona;

3) persona strādā algotu darbu ārvalstīs vai mācās tādā mācību iestādē vai uzņēmumā, kurš atrodas ārvalstīs, vai ārvalstīs veic uzņēmējdarbību kā individuālais komersants vai pašnodarbinātā persona;

4) persona ir tāda ārvalstīs reģistrēta tiesību subjekta īpašnieks (dalībnieks) vai amatpersona, kurš veic uzņēmējdarbību;

5) persona ieņem vēlētu amatu citas Eiropas Savienības dalībvalsts pašvaldības lēmēj institūcijā;

6) personai izsniegta uzturēšanās atļauja (reģistrācijas apliecība) ārvalstīs;

7) vieglo automobili vada tāda persona, kura ir laulātais, pirmās pakāpes radnieks (tai skaitā adoptētais vai adoptētājs) vai otrās pakāpes radnieks tādām attiecīgā vieglā automobiļa īpašniekam (turētājam, valdītājam), kurš saskaņā ar šā panta noteikumiem minēto transportlīdzekli varētu vadīt Latvijas teritorijā.

(6) Lai šā panta piektās daļas paredzētajos gadījumos ceturtajā daļā minētā persona varētu Latvijas teritorijā ceļu satiksmē vadīt vieglo automobili, tai Ministru kabineta noteiktajos gadījumos Ceļu satiksmes drošības direkcijā jāsaņem atļauja piedalīties ceļu satiksmē. Ministru kabinets nosaka, kādos gadījumos un kādā kārtībā Ceļu satiksmes drošības direkcijā šā panta ceturtajā daļā minētajām personām piešķir un anulē atļauju piedalīties ceļu satiksmē.

(08.07.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 26.05.2005., 19.02.2009. un 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

10.pants. Transportlīdzekļu reģistrācija

(1) Ceļu satiksmē iesaistītos transportlīdzekļus reģistrē:

1) vietējās pašvaldības to noteiktajā kārtībā — tramvajus, trolejbusus un specializētos tūristu transportlīdzekļus;

2) Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra — traktortehniku un tās piekabes;

3) Ceļu satiksmes drošības direkcija — pārējos mehāniskos transportlīdzekļus, to piekabes un mopēdus.

(1¹) Šā panta pirmās daļas 2. un 3.punktā minēto ceļu satiksmē iesaistīto transportlīdzekļu reģistrācija veicama piecu dienu laikā pēc transportlīdzekļu iegādes vai ārvalstīs iegādātu transportlīdzekļu ieviešanas dienas.

(1²) Latvijā reģistrējami tie ārvalstīs reģistrētie šā panta pirmās daļas 2. un 3.punktā minētie transportlīdzekļi, kuri Latvijā atrodas ilgāk par trim mēnešiem un piedalās ceļu satiksmē un kuru īpašnieki ir ārzemnieki vai ārvalstīs reģistrētas juridiskās personas (tiesībspējīgas personu

apvienības).

(1³) Šā panta pirmās daļas 2. un 3.punktā minēto ceļu satiksmē iesaistīto transportlīdzekļu reģistrācija veicama arī šādos gadījumos:

1) piecu dienu laikā, ja mainās transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā norādītais īpašnieks (turētājs, valdītājs) vai kaut viens no uzskaites tehniskajiem datiem;

2) līdz nākamajai valsts tehniskajai apskatei vai līdz izbraukšanai ar šo transportlīdzekli no valsts, ja mainās transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā norādītā turētāja vārds, uzvārds vai nosaukums;

3) līdz izbraukšanai ar šo transportlīdzekli no valsts, ja mainās transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā norādītā īpašnieka vārds, uzvārds vai nosaukums un ar attiecīgo transportlīdzekli no valsts izbrauc pats īpašnieks vai persona, kura nav norādīta transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā.

(1⁴) Šā panta pirmās daļas 2. un 3.punktā minēto ceļu satiksmē iesaistīto transportlīdzekļu reģistrācijas un noņemšanas no uzskaites kārtību nosaka Ministru kabinets.

(2) Transportlīdzekli reģistrē uz tā īpašnieka (fiziskās vai juridiskās personas) vārda. Ja transportlīdzeklim ir vairāki īpašnieki, to reģistrē uz viena līdzīpašnieka — fiziskās vai juridiskās personas — vārda pēc visu līdzīpašnieku savstarpējas vienošanās.

(2¹) Personai, kura nav Latvijas pilsonis vai nepilsonis un kura nav saņēmusi Latvijā izdotu reģistrācijas apliecību, pastāvīgās uzturēšanās apliecību vai uzturēšanās atļauju, transportlīdzekli var reģistrēt Latvijā uz laiku līdz sešiem mēnešiem.

(3) Valsts vai pašvaldības īpašumā esošus transportlīdzekļus reģistrē uz tās tiešās vai pastarpinātās valsts pārvaldes iestādes vārda, kura likumos un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā rīkojas ar šiem transportlīdzekļiem.

(4) Pirms tiesas sprieduma par mantošanu vai mantojuma apliecības saņemšanas iespējamais mantinieks, uzrādot šo faktu apliecinošus dokumentus, var reģistrēt transportlīdzekli uz sava vārda kā transportlīdzekļa valdītājs. Ja iespējamie mantinieki ir vairāki, tie var vienoties, kurš no viņiem būs transportlīdzekļa valdītājs. Šīs vienošanās sastādīšana, kā arī citas attiecībā uz transportlīdzekli veicamās darbības, kuras skar pārējo iespējamo mantinieku tiesības, izdarāmas attiecīgi Ceļu satiksmes drošības direkcijā vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā visu iespējamo mantinieku klātbūtnē vai arī ar noteikumu, ka ir iesniegta visu iespējamo mantinieku rakstveida piekrišana, ko apliecinājis notārs vai cita Civillikuma 1474.pantā norādītā persona. Līdz tiesas spriedumam vai mantojuma apliecības saņemšanai ir aizliegta šā transportlīdzekļa atsavināšana.

(5) Transportlīdzekli reģistrē uz tādas fiziskās personas vārda, kura ir sasniegusi 18 gadu vecumu vai kura saskaņā ar Civillikuma 220.pantu izsludināta par pilngadīgu, izņemot gadījumus, kad transportlīdzekli manto tikai nepilngadīgas personas. Ja transportlīdzekli manto tikai nepilngadīgas personas (viena vai vairākas), to reģistrē uz nepilngadīgās personas vārda un reģistrācijas apliecībā norāda datus par tās aizbildni.

(6) Transportlīdzekļus, kurus saskaņā ar šā likuma 24.pantu drīkst vadīt no 14 vai 16 gadu vecuma, atļauts reģistrēt uz 16 gadu vecumu sasniegušas fiziskās personas vārda ar tās vecāku (aizbildņu) piekrišanu.

(7) Latvijā nav jāreģistrē tehnoloģiskie agregāti — piekabes, kurus īslaicīgi pārvieto pa ceļiem Latvijas teritorijā. Tehnoloģisko agregātu — piekabju uzskaitījumu un pārvietošanas kārtību regulē Ceļu satiksmes noteikumi.

(8) Aizliegts reģistrēt:

1) mehāniskos transportlīdzekļus, kas pēc konstrukcijas ir paredzēti braukšanai pa ceļa kreiso pusi. Šī prasība neattiecas uz specializētajiem pasta transportlīdzekļiem, specializētajiem ceļu dienesta transportlīdzekļiem, specializētajiem atkritumu izvešanai paredzētajiem transportlīdzekļiem, transportlīdzekļiem, kuri normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistrējami kā vēsturiskie spēkrati un transportlīdzekļiem, kas ievesti no ārvalstīm uz laiku;

2) mehāniskos transportlīdzekļus (izņemot traktortehniku un tās piekabes), piekabes un mopēdus, kuru ražotājiem nav piešķirts starptautiskais izgatavotāja identifikācijas kods. Latvijā starptautisko izgatavotāja identifikācijas kodu piešķir saskaņā ar valsts standartu LVS 88:1997 "Transportlīdzekļu marķēšana". Šī prasība neattiecas uz iepriekš ārvalstīs reģistrētiem transportlīdzekļiem;

3) kokvedējus, kuru gabarīti pārsniedz Ceļu satiksmes noteikumos noteiktos lielumus.

(9) Ceļu satiksmes drošības direkcija vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra atsaka transportlīdzekļa reģistrāciju, ja transportlīdzekļu reģistrā ir informācija, ka transportlīdzeklis vai tā numurētie agregāti ir izsludināti meklēšanā, vai ir pamatotas aizdomas, ka agregātu numuri vai citi reģistrācijai nepieciešamie dati, kurus izgatavotājs norādījis uz transportlīdzekļa vai uzrādītās numura zīmes, vai reģistrācijai iesniegtie dokumenti ir viltoti. Par pieņemto lēmumu un tā pamatojumu Ceļu satiksmes drošības direkcija vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra nekavējoties informē Valsts policiju, kā arī nodod tai reģistrācijai iesniegtos dokumentus un numura zīmes, ja ir aizdomas par numura zīmju viltošanu. Valsts policija veic pārbaudi un informē Ceļu satiksmes drošības direkciju vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūru par to, vai attiecīgo transportlīdzekli ir tiesības reģistrēt transportlīdzekļu reģistrā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2000., 08.07.2003., 26.05.2005., 15.02.2007., 19.02.2009. un 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

10.¹ pants. Transportlīdzekļu reģistrācijas valsts nodeva (transportlīdzekļu reģistra nodeva)

Pirms transportlīdzekļu reģistrācijas maksājama transportlīdzekļu reģistrācijas valsts nodeva (transportlīdzekļu reģistra nodeva). Transportlīdzekļu reģistrācijas valsts nodevas (transportlīdzekļu reģistra nodevas) maksāšanas kārtību un apmēru nosaka Ministru kabinets.

(26.05.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 29.06.2005. Pants stājas spēkā 01.09.2005.)

10.² pants. Velosipēdu reģistrācija

(1) Velosipēdu reģistrācija ir brīvprātīga, un ceļu satiksmē atļauts piedalīties arī ar neregistrētiem velosipēdiem.

(2) Velosipēdu reģistrāciju veic Ceļu satiksmes drošības direkcija.

(3) Attiecībā uz velosipēdiem nav piemērojams tiesiskais regulējums, kas noteikts šīs nodaļas 9., 10., 10.¹, 11., 12., 13., 14., 15., 15.¹, 16. un 17.pantā.

(4) Kārtību, kādā notiek velosipēdu reģistrācija, nosaka Ministru kabinets.

(13.05.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

11.pants. Transportlīdzekļu reģistrēšanai nepieciešamie dokumenti

(1) Transportlīdzekļu reģistrēšanai attiecīgi Ceļu satiksmes drošības direkcijā vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā iesniedzami šādi dokumenti:

1) reģistrācijas iesniegums. Ja transportlīdzeklis pieder vairākiem īpašniekiem, visas attiecībā uz

transportlīdzekli veicamās darbības, kuras skar pārējo līdzīpašnieku īpašuma tiesības, izdarāmas attiecīgi Ceļu satiksmes drošības direkcijā vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā visu līdzīpašnieku klātbūtnē vai arī ar noteikumu, ka ir iesniegta visu līdzīpašnieku rakstveida piekrišana, ko apliecinājis notārs vai cita Civillikuma 1474.pantā norādītā persona. Ja līdzīpašnieki nevar vienoties, uz kura līdzīpašnieka vārda tiks reģistrēts transportlīdzeklis, strīdu izšķir tiesa;

2) dokumenti, kas apliecina transportlīdzekļa uzskaites tehniskos datus (iepriekš reģistrētam transportlīdzeklim — reģistrācijas apliecība, iepriekš neregistrētam transportlīdzeklim — transportlīdzekļa izgatavotāja vai tā pilnvarotā pārstāvja izdots dokuments un citi dokumenti, kas apliecina konkrētā transportlīdzekļa izcelsmi vai pārdošanas faktu);

3) *(izslēgts ar 13.05.2010. likumu)*;

4) īpašuma tiesības apliecinošs dokuments (ja transportlīdzeklis iepriekš nav reģistrēts uz iesniegumā norādītās personas vārda) vai dokumenti, kas apliecina, ka persona ir transportlīdzekļa valdītājs (ja transportlīdzekli pirms tiesas sprieduma par mantošanu vai mantojuma apliecības saņemšanas reģistrē uz valdītāja vārda).

(2) Ja transportlīdzeklis ir laulāto kopīga manta, laulātajam, uz kura vārda transportlīdzeklis reģistrēts, tā atsavināšanas (pārdošanas, dāvinājuma, maiņas) gadījumā rakstveidā jāapliecina, ka otram laulātajam nav pretenziju attiecībā uz transportlīdzekļa atsavināšanu.

(3) Ja transportlīdzekļa pārreģistrācija no īpašnieka (atsavinātāja) citai personai (ieguvējam) tiek veikta, abām pusēm vai to pilnvarotām personām vēršoties attiecīgi Ceļu satiksmes drošības direkcijā vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā, īpašuma tiesības apliecinošs dokuments ieguvējam nav jāiesniedz. Šie gadījumi attiecas tikai uz transportlīdzekļiem, kuri iepriekš ir reģistrēti Latvijā un kuru ieguvējiem tiks izsniegta reģistrācijas apliecība.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003., 26.05.2005. un 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

12.pants. Īpašuma tiesības apliecinājoši dokumenti

(1) Lai reģistrētu transportlīdzekli, tā īpašniekam jāiesniedz pietiekami dokumentāri pierādījumi par transportlīdzekļa iegūšanu legālā ceļā. Dokumenti nav jāiesniedz, ja atsavinātājs transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā izdarījis atzīmi par transportlīdzekļa nodošanu īpašumā ieguvējam.

(2) Dokumenti, ar kuriem pierādāmas īpašuma tiesības, ir:

1) izraksts no notariālo aktu grāmatas vai noteiktā kārtībā apliecināts līgums (Civillikuma 1474.pants) par transportlīdzekļa atsavinājumu (dāvinājums, pirkums, maiņa u.tml.), kopmantas dalīšanas līgums vai līgums par kopīpašuma izbeigšanu;

2) mantojuma apliecība, tiesas spriedums par mantošanu, mantojuma, laulāto kopmantas vai kopīpašuma sadali, īpašuma tiesību atzīšanu, iegūšanu ar ieilgumu vai uz citiem Civillikumā paredzētiem īpašuma tiesību iegūšanas pamatiem;

3) rēķins — uzziņa, kuru izsniedzis komersants, kas nodarbojas ar transportlīdzekļu tirdzniecību;

4) dokuments par transportlīdzekļa iegādi ārvalstīs;

5) akts par atsavinātājam — juridiskajai personai Latvijā reģistrēta transportlīdzekļa nodošanu īpašumā ieguvējam;

6) akts par apdrošinājuma ņēmējam — juridiskajai vai fiziskajai personai — piederoša transportlīdzekļa nodošanu īpašumā Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumā noteiktajam apdrošinātājam sakarā ar apdrošināšanas gadījuma iestāšanos;

7) dokuments par loterijā vai citā ceļā legāli laimētu transportlīdzekli;

8) dokuments par Latvijā izgatavota vai pārbūvēta transportlīdzekļa leģitimāciju;

9) arhīva izziņa un citi īpašuma tiesības apliecinoši dokumenti.

(3) Visos šajos dokumentos jābūt norādītam: īpašnieka vārdam un uzvārdam (juridiskās personas nosaukumam), adresei un transportlīdzekļa tehniskajiem uzskaites datiem (reģistrācijas numurs, marka, modelis, agregātu numuri, reģistrācijas apliecības numurs) apjomā, kas dod iespēju identificēt konkrēto transportlīdzekli.

(4) Ja transportlīdzeklis ievests Latvijā no ārvalstīm, papildus īpašuma tiesības apliecinošam dokumentam attiecīgi Ceļu satiksmes drošības direkcijā vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā jāiesniedz dokuments par to, ka transportlīdzekļa ievēšana ir noformēta muitas noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003., 26.05.2005., 15.12.2005., 15.02.2007. un 19.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 18.03.2009.)

13.pants. Transportlīdzekļa reģistrācijas apliecība

(1) Transportlīdzekļa reģistrācijas apliecība ir dokuments, kurā uzrādīti transportlīdzekļa uzskaites tehniskie dati, kā arī dati par transportlīdzekļa īpašnieku (valdītāju, turētāju).

(2) Katram transportlīdzeklim izsniedz tikai vienu reģistrācijas apliecību. Tas neizslēdz transportlīdzekļa piederību vairākiem īpašniekiem.

(3) Ja transportlīdzeklis pieder vairākiem īpašniekiem, reģistrācijas apliecību izsniedz uz viena līdzīpašnieka vārda ar atzīmi "kopīpašums".

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003. un 26.05.2005. likumu, kas stājas spēkā 29.06.2005.)

14.pants. Transportlīdzekļa atsavināšanas, reģistrācijas un citu aizliegumu, kā arī komercķīlas atzīmes reģistrācija

(1) Transportlīdzekļa atsavināšanas, reģistrācijas un citus aizliegumus, kā arī komercķīlas atzīmi reģistrē un dzēš attiecīgi Ceļu satiksmes drošības direkcija vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra.

(2) Transportlīdzekļa atsavināšanas, reģistrācijas un citus aizliegumus, kā arī komercķīlas atzīmi reģistrē, pamatojoties uz normatīvajiem aktiem, transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā norādītā īpašnieka iesniegumu (identificējot iesniedzēju) vai likumā noteikto amatpersonu lēmumu, vai tiesas nolēmumu. Aizliegumu dzēš, pamatojoties uz normatīvajiem aktiem, tās personas iesniegumu, pēc kuras iniciatīvas aizliegums reģistrēts, likumā noteikto amatpersonu lēmumu vai tiesas nolēmumu. Ja transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā norādītā īpašnieka vārdā iesniegumu iesniedz viņa pilnvarota persona, pilnvarā jābūt speciālai norādei reģistrēt vai dzēst aizlieguma atzīmi. Pilnvarai nepieciešams notāra vai citas Civillikuma 1474.pantā norādītās personas apliecinājums.

(3) Ja ir reģistrēts transportlīdzekļa atsavināšanas aizliegums, transportlīdzekli uz tā īpašnieka iesnieguma pamata nevar noņemt no uzskaites, nevar reģistrēt komercķīlas atzīmi un īpašnieka maiņu.

(4) Komerķīlas atzīmi attiecīgajā transportlīdzekļu reģistrā ieraksta, pamatojoties uz komercķīlas devēja un komercķīlas ņēmēja pieteikuma norakstu, izrakstu vai kopiju, kas saņemta no Komerķīlu reģistra turētāja. Atzīmi reģistrē, ja nav juridisku šķēršļu attiecīgā transportlīdzekļa iekļāšanai. Par atzīmes reģistrēšanu vai reģistrācijas atteikumu paziņo Komerķīlu reģistra turētājam.

(5) Ja komercķīlas devējam, iekļājot transportlīdzekli, ir noteikts aizliegums izvest to vai izbraukt ar

to ārpus Latvijas, attiecīgajā transportlīdzekļu reģistrā norāda arī šo aizliegumu. Pēc transportlīdzekļa īpašnieka lūguma viņam izsniedzama jauna transportlīdzekļa reģistrācijas apliecība ar aizlieguma atzīmi.

(6) Ieķīlāto transportlīdzekli aizliegts pēc tā īpašnieka lūguma noņemt no uzskaites vai reģistrēt tā īpašnieka maiņu bez komercķīlas ņēmēja piekrišanas, par ko pieprasāma informācija no Komerķīlu reģistra turētāja.

(7) Komerķīlas tiesības izlietošanas gadījumā iesniegumu transportlīdzekļa noņemšanai no uzskaites vai pārreģistrācijai īpašnieka vietā iesniedz komercķīlas ņēmējs. Iesniegumam papildus pievienojams Komerķīlu reģistra turētājam iesniegtā paziņojuma noraksts ar atzīmi, ka nav saņemts tiesas nolēmums par aizliegumu komercķīlas ņēmējam pārdot ieķīlāto mantu, vai šāda satura Komerķīlu reģistra paziņojums elektroniskā veidā.

(8) Komerķīlas atzīme dzēšama, pamatojoties uz Komerķīlu reģistra turētāja paziņojumu.

(20.12.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003., 26.05.2005. un 15.02.2007. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2007.)

14.¹ pants. Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā esošās informācijas pieejamība

(1) Informācija par fiziskajai personai piederošu transportlīdzekli, identificējot personas datus, ir ierobežotas pieejamības informācija, un to var iegūt tiesībaizsardzības iestādes, valsts un pašvaldību iestādes, kā arī Ministru kabineta noteiktas personas, kurām informācija nepieciešama darba vai dienesta funkciju veikšanai.

(2) Informācija par juridiskajai personai piederošu transportlīdzekli, par personas tiesībām vadīt transportlīdzekļus, par likumā noteiktajā termiņā personas neapmaksātajiem sodiem, kas piemēroti par pārkāpumiem ceļu satiksmē, kā arī pārējā transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā esošā informācija ir vispārpieejama informācija.

(3) Transportlīdzekļa īpašnieks (valdītājs, turētājs) par savu transportlīdzekli ir tiesīgs saņemt visu transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā esošo informāciju, tai skaitā informāciju par personām, kuras izdarījušas administratīvos pārkāpumus ar attiecīgo transportlīdzekli, par šīm personām uzliktajiem sodiem un to apmēru, par aizliegumiem, kas piemēroti transportlīdzeklim, u.tml.

(4) Transportlīdzekļa īpašniekam (turētājam, valdītājam) ir tiesības iegūt ziņas par personām, kuras no Ceļu satiksmes drošības direkcijas saņēmušas šā panta pirmajā daļā noteikto informāciju par viņu, izņemot ziņas par valsts institūcijām, kuras ir kriminālprocesa virzītāji, operatīvās darbības subjekti, vai citām institūcijām, par kurām šādas ziņas izpaust likums aizliedz.

(5) Ceļu satiksmes drošības direkcija reģistrē tikai tās personas, kuras ieguvušas šā panta pirmajā daļā minēto ierobežotas pieejamības informāciju.

(6) Šā panta pirmajā daļā minētais informācijas saņēmējs ir atbildīgs par to, ka attiecīgā informācija tiek izmantota tikai viņa darba vai dienesta funkciju veikšanai, un nav tiesīgs to nodot trešajām personām.

(7) Sniedzot statistiskās ziņas vai citas vispārīga rakstura ziņas, Ceļu satiksmes drošības direkcija nodrošina to, ka konkrēto transportlīdzekļa īpašnieku nav iespējams identificēt.

(8) Kārtību, kādā transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā esošā informācija pieprasāma un nododama atklātībai, kā arī pieejamās informācijas apjomu nosaka Ministru kabinets.

(9) Ceļu satiksmes drošības direkcija, pamatojoties uz Valsts policijas sniegto informāciju

transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistram, paziņo transportlīdzekļa īpašniekam, ka attiecīgā transportlīdzekļa lietotājam nav transportlīdzekļu vadīšanas tiesību.

(10) Ierakstiem transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā ir publiska ticamība.

(26.05.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.12.2005. un 15.02.2007. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2007.)

15.pants. Transportlīdzekļu izgatavošana un pārbūve

(1) Transportlīdzekļus Latvijā var izgatavot noteiktā kārtībā reģistrēta kapitālsabiedrība, kurai ir izstrādāta, saskaņota un reģistrēta jaunbūvējamo transportlīdzekļu konstrukcijas normatīvtehniskā dokumentācija un kurai ir piešķirts starptautiskais izgatavotāja identifikācijas kods (izņemot traktortehniku un tās piekabes).

(2) Jaunbūvējamo mehānisko transportlīdzekļu (izņemot traktortehniku), to piekabju un mopēdu konstrukcijas normatīvtehnisko dokumentāciju saskaņo un starptautisko izgatavotāja identifikācijas kodu piešķir Ceļu satiksmes drošības direkcija Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(3) Par transportlīdzekļu pārbūvi tiek uzskatīta transportlīdzekļu agregātu, mezglu, sistēmu, iekārtu uzstādīšana, pārveidošana, nomaiņa vai demontāža, kuras rezultātā mainās transportlīdzekļa uzskaites tehniskie dati vai galvenie konstruktīvie parametri.

(4) Par pārbūvēto mehānisko transportlīdzekļu, to piekabju (izņemot traktortehniku un tās piekabes) un mopēdu pārbūves tehnisko projektu vai individuāli pārbūvēto mehānisko transportlīdzekļu, to piekabju (izņemot traktortehniku un tās piekabes) un mopēdu atbilstību satiksmes drošības un tehnisko normatīvu prasībām jāsaņem attiecīgs Ceļu satiksmes drošības direkcijas vai Ceļu satiksmes drošības direkcijā šim nolūkam akreditētas personas atzinums. Novērtējot pārbūvētā mehāniskā transportlīdzekļa vai tā piekabes atbilstību normatīvo aktu prasībām, Ceļu satiksmes drošības direkcija vai Ceļu satiksmes drošības direkcijā šim nolūkam akreditēta persona papildus kontrolē, lai piesārņojošo vielu izplūde, ko rada palīgmotori, kas iebūvēti izmantošanai ceļu satiksmē paredzētajos transportlīdzekļos vai uzstādīti uz tiem, nepārsniedz vides aizsardzību reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktās emisijas robežvērtības.

(5) Par pārbūvētās traktortehnikas atbilstību satiksmes drošības un tehnisko normatīvu prasībām, kas saskaņotas ar traktortehnikas ražotāju, un traktortehnikas piekabju atbilstību satiksmes drošības un tehnisko normatīvu prasībām jāsaņem attiecīgs Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras atzinums.

(6) Transportlīdzekļu pārbūves veikšanas kārtību, prasības attiecībā uz transportlīdzekļu konstrukciju un aprīkojumu pēc pārbūves, kā arī kārtību, kādā saņemams atzinums par pārbūvētā transportlīdzekļa atbilstību satiksmes drošības un tehnisko normatīvu prasībām, nosaka Ministru kabinets.

(08.07.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 26.05.2005. un 15.02.2007. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2007.)

15.¹ pants. Transportlīdzekļu un to sastāvdaļu atbilstības novērtēšana

(1) Lai nodrošinātu Latvijas tirgū piedāvāto mopēdu, mehānisko transportlīdzekļu un traktortehnikas, to piekabju un sastāvdaļu atbilstību drošības, ekoloģijas un nekaitīguma prasībām, tiek veikta to atbilstības novērtēšana.

(2) Mopēdu, mehānisko transportlīdzekļu (izņemot traktortehniku, tās sastāvdaļas un piekabes), to piekabju un sastāvdaļu sertificēšanu veic Ceļu satiksmes drošības direkcija, bet testēšanu — Ceļu satiksmes drošības direkcija vai testēšanas laboratorijas, kuru kompetenci ir novērtējusi Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs. Ceļu satiksmes drošības direkcija, veicot mehāniskā transportlīdzekļa vai tā piekabes atbilstības novērtēšanu, papildus kontrolē, lai piesārņojošo vielu izplūde, ko rada palīgmotori, kas iebūvēti izmantošanai ceļu satiksmē

paredzētajos transportlīdzekļos vai uzstādīti uz tiem, nepārsniedz vides aizsardzību reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktās emisijas robežvērtības.

(3) Traktortehnikas, tās piekabju un sastāvdaļu sertificēšanu veic Sertifikācijas un testēšanas centrs, bet testēšanu — Sertifikācijas un testēšanas centrs vai testēšanas laboratorijas, kuru kompetenci ir novērtējusi Metroloģijas un akreditācijas valsts aģentūra.

(4) Mopēdu, mehānisko transportlīdzekļu, to piekabju un sastāvdaļu atbilstības novērtēšanas kārtību un tehniskās prasības nosaka Ministru kabinets. Ministru kabinets nosaka arī transportlīdzekļus, uz kuriem neattiecas atbilstības novērtēšana, pieļaujamās atkāpes atsevišķu prasību izpildē, tirgus uzraudzības institūcijas, kā arī tirgus uzraudzības un savstarpējās atziņas un informācijas apmaiņas (paziņošanas) kārtību.

(26.05.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.02.2007., 14.11.2008. un 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

16.pants. Transportlīdzekļu valsts tehniskā apskate un transportlīdzekļu tehniskā kontrole

(1) Transportlīdzekļu valsts tehniskā apskate tiek veikta, lai kontrolētu transportlīdzekļu tehnisko stāvokli un aprīkojumu, kā arī lai aktualizētu transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistru un traktortehnikas un tās vadītāju informatīvo sistēmu, atklātu meklēšanā esošos transportlīdzekļus un veiktu normatīvajos aktos noteiktās kontroles funkcijas, kas saistītas ar piedalīšanos ceļu satiksmē. Lai pastāvīgi kontrolētu to transportlīdzekļu tehnisko stāvokli un aprīkojumu, kuri piedalās ceļu satiksmē un kurus izmanto komercpārvaldījumiem, tiek veikta transportlīdzekļu tehniskā kontrole uz ceļiem.

(2) Ja transportlīdzekļu valsts tehniskās apskates laikā tiek konstatēts, ka transportlīdzeklis ir tehniskā kārtībā un atbilst satiksmes drošības un vides aizsardzības prasībām un ir izpildītas citas normatīvajos aktos noteiktās prasības, kas saistītas ar transportlīdzekļu piedalīšanos ceļu satiksmē (piemēram, samaksāta transportlīdzekļa ikgadējā nodeva, samaksāts uzliktais naudas sods un veikta transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana), transportlīdzeklim Ceļu satiksmes drošības direkcija vai attiecīgi Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra dod atļauju piedalīties ceļu satiksmē. Atļauju piedalīties ceļu satiksmē apliecina šā likuma 25.panta pirmajā daļā noteiktie dokumenti un uzlīmes, kas ir izdrukas no transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra.

(3) Mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju (izņemot traktortehniku un tās piekabes) valsts tehnisko apskati veic Ceļu satiksmes drošības direkcija, bet transportlīdzekļu tehniskā stāvokļa kontroli transportlīdzekļu valsts tehniskās apskates ietvaros — Ceļu satiksmes drošības direkcija vai Ceļu satiksmes drošības direkcijā šim nolūkam akreditēta persona. Akreditētā persona nedrīkst vienlaikus veikt komercdarbību, kas saistīta ar transportlīdzekļu tirdzniecību, apkopi, remontu vai atjaunošanu, kā arī tehnisko kontroli tās īpašumā (valdījumā, turējumā) esošajiem transportlīdzekļiem.

(4) Traktortehnikas un tās piekabju valsts tehnisko apskati veic Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra. Tramvaju, trolejbusu un specializēto tūristu transportlīdzekļu tehniskā stāvokļa kontroli nodrošina vietējās pašvaldības. Speciālajai traktortehnikai valsts tehnisko apskati neveic.

(5) Transportlīdzekļu valsts tehnisko apskati veic ne vēlāk kā piecas dienas pēc tam, kad attiecīgais transportlīdzeklis pirmoreiz reģistrēts Latvijā. Turpmākās transportlīdzekļu valsts tehniskās apskates veic atbilstoši termiņam, kāds norādīts atļaujā piedalīties ceļu satiksmē.

(6) Atļauju piedalīties ceļu satiksmē dod uz 12 mēnešiem, bet, lai nodrošinātu vienmērīgu transportlīdzekļu skaita sadalījumu gadā pa mēnešiem, šo termiņu var noteikt uz laiku līdz 13 mēnešiem. Autobusam, vieglajam taksometram, kā arī autoapmācībai paredzētajam un attiecīgi reģistrētajam transportlīdzeklim atļauju piedalīties ceļu satiksmē dod uz sešiem mēnešiem, bet, lai nodrošinātu vienmērīgu transportlīdzekļu skaita sadalījumu gadā pa mēnešiem, šo termiņu var

noteikt uz laiku līdz septiņiem mēnešiem.

(7) Kārtību, kādā tiek veikta transportlīdzekļu valsts tehniskā apskate un transportlīdzekļu tehniskā kontrole uz ceļiem, nosaka Ministru kabinets. Prasības attiecībā uz transportlīdzekļu tehnisko stāvokli un aprīkojumu, kā arī šo prasību izpildes novērtēšanas kritērijus nosaka Ministru kabinets.

(8) Lēmuma par atļauju piedalīties ceļu satiksmē apstrīdēšana vai pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003., 26.05.2005. un 19.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 18.03.2009.)

17.pants. Operatīvie transportlīdzekļi

Operatīvos transportlīdzekļus ir tiesības lietot juridiskajām personām, kuru sarakstu, kā arī operatīvo transportlīdzekļu izmantošanas kārtību apstiprina Ministru kabinets. Operatīvie transportlīdzekļi jāapzīmē un jāaprīko atbilstoši Latvijas Republikā obligāto standartu prasībām.

18.pants. Aizliegums piedalīties ceļu satiksmē

Ar transportlīdzekli aizliegts piedalīties ceļu satiksmē, kā arī iebraukt Latvijā šādos gadījumos:

- 1) transportlīdzeklim ir normatīvajos aktos noteiktie bojājumi, kuru dēļ tas nedrīkst braukt;
- 2) nav saņemta atļauja piedalīties ceļu satiksmē, arī ja nav veikta transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana;
- 3) tiek pārvadāta neatļauta bīstamā krava vai ir bīstamās kravas noplūde;
- 4) transportlīdzekļa (transportlīdzekļu sastāva) gabarīti ar kravu vai bez tās, faktiskā masa vai ass slodze pārsniedz Ceļu satiksmes noteikumos paredzētos lielumus un nav attiecīgās atļaujas braukšanai pa ceļu;
- 5) pārkāptas Ceļu satiksmes noteikumos reglamentētās kravas novietošanas un nostiprināšanas prasības.

(08.07.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

IV nodaļa Ceļu satiksmes dalībnieku pienākumi un tiesības

19.pants. Ceļu satiksmes dalībnieku vispārīgie pienākumi un tiesības

(1) Ceļu satiksmes dalībniekiem ir jāizpilda šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus; jāizpilda policijas darbinieku un to personu norādījumi, kuras pilnvarotas regulēt satiksmi, kā arī jāievēro luksoforu signālu, ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības.

(2) Ja tuvojas operatīvais transportlīdzeklis, citiem satiksmes dalībniekiem jādod tam ceļš, lai operatīvais transportlīdzeklis un transportlīdzekļi, kurus tas pavada, varētu braukt netraucēti.

(3) Ceļu satiksmes dalībniekiem un citām personām jārīkojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus.

(4) Katram ceļu satiksmes dalībniekam ir tiesības uzskatīt, ka arī citas personas ceļu satiksmes norisē izpildīs noteiktās prasības.

(5) Transportlīdzekļa vadītājam ir tiesības uzzināt viņa vadītā transportlīdzekļa apturēšanas iemeslu, kā arī tās amatpersonas vārdu, uzvārdu un amatu, kura to apstādinājusi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003. un 26.05.2005. likumu, kas stājas spēkā 29.06.2005.)

20.pants. Transportlīdzekļu īpašnieku, valdītāju un turētāju pienākumi un tiesības

(1) Transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam, turētājam) ir pienākums darīt visu nepieciešamo, lai ceļu satiksmē netiktu izmantoti tādi viņa lietošanā esošie transportlīdzekļi, kuriem nav dota atļauja piedalīties ceļu satiksmē vai uz kuriem attiecas aizliegums piedalīties ceļu satiksmē.

(2) Transportlīdzekļa īpašnieks, valdītājs un turētājs nedrīkst dot atļauju vadīt transportlīdzekli personai, kura ir alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē.

(3) Transportlīdzekļa īpašnieks, valdītājs un turētājs nedrīkst dot atļauju vadīt transportlīdzekli personai, kurai nav atbilstošas kategorijas transportlīdzekļu vadītāja apliecības, izņemot gadījumus, kad Ceļu satiksmes noteikumos paredzētajā kārtībā notiek transportlīdzekļa vadīšanas apmācība vai vadīšanas iemaņu pārbaude.

(4) Ir jāveic mehāniskā transportlīdzekļa īpašnieka, valdītāja un turētāja civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana likumos un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(5) Transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam, turētājam) pēc Valsts policijas pieprasījuma ir pienākums sniegt ziņas par personu, kura vadīja vai bija tiesīga lietot transportlīdzekli, ja pārkāpuma konstatēšanas brīdī transportlīdzekļa vadītājs nav noskaidrots.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003. un 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

21.pants. Pilnvarojumi darbībām ar transportlīdzekļiem

(1) Transportlīdzekļa atsavināšanai vai noņemšanai no uzskaites izdotajā pilnvarā (speciālpilnvara, ģenerālpilnvara vai universālpilnvara) jābūt speciālai norādei par atļauju atsavināt transportlīdzekli vai noņemt to no uzskaites. Fiziskās personas izdotajai pilnvarai nepieciešams notāra vai citas Civillikuma 1474.pantā norādītās personas apliecinājums. Pilnvaru juridiskajai personai piederoša transportlīdzekļa atsavināšanai vai noņemšanai no uzskaites izdod transportlīdzekļa īpašnieks, un šajā gadījumā Civillikuma 1474.pantā norādītās personas apliecinājums nav obligāts. Pilnvara nav jāiesniedz, ja reģistrētais transportlīdzekļa īpašnieks transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā izdarījis atzīmi par piešķirto pilnvarojumu transportlīdzekļa noņemšanai no uzskaites vai transportlīdzekļa nodošanu īpašumā ieguvējam.

(2) *(Izslēgta ar 19.02.2009. likumu.)*

(3) *(Izslēgta ar 19.02.2009. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2000., 08.07.2003., 26.05.2005., 19.02.2009. un 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

22.pants. Transportlīdzekļu vadītāju apmācība un vadītāja apliecības izsniegšana

(1) Transportlīdzekļu vadīšanas tiesības un transportlīdzekļa vadītāja apliecību var iegūt likumā noteikto vecumu sasniegusi persona, kura pastāvīgi dzīvo Latvijā vai kura Latvijā uzturas ilgāk par 185 dienām kalendāra gadā un kurai nav medicīnisku pretindikāciju transportlīdzekļa vadīšanai, izņemot likumā noteiktos gadījumus, kad šo tiesību iegūšana noteiktā laika periodā ir liegta. Informāciju par medicīnisko pretindikāciju esamību vai neesamību Ceļu satiksmes drošības direkcijai un Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrai sniedz ārstniecības personas, kurām ir attiecīgs ārstniecības personas sertifikāts.

(2) Transportlīdzekļa vadītāja apliecību izsniedz uz noteiktu termiņu. Transportlīdzekļa vadītāja tiesību iegūšanas un atjaunošanas kārtību, kā arī vadītāja apliecības izsniegšanas, apmaiņas un atjaunošanas kārtību un termiņus nosaka Ministru kabinets.

(2¹) Bīstamo kravu pārvadāšanai paredzēto transportlīdzekļu vadītāju apmācības kārtību, tiesību iegūšanas kārtību un vadītāja apliecības izsniegšanas, apmaiņas un atjaunošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(3) Ar transportlīdzekļu vadītāju, tai skaitā traktortehnikas vadītāju, teorētisko un transportlīdzekļa vadīšanas apmācību ir tiesības nodarboties komersantam vai izglītības iestādei, kuras darbību reglamentējošajā dokumentā ir paredzēta attiecīgā apmācības programma. Individuāli apmācīt personu vadīt transportlīdzekli, neveicot komercdarbību, atļauts transportlīdzekļu vadītājiem, kuru attiecīgās kategorijas vadītāja stāžs ir vismaz trīs gadi, un tikai ar A1, A, B1 un B vadītāju apliecību kategorijām atbilstošiem transportlīdzekļiem.

(3¹) Komersantam un izglītības iestādei, kas vēlas nodarboties ar transportlīdzekļu vadītāju apmācību, ir jāsaņem mācību karte. Mācību karte ir dokuments, kas dod tiesības nodarboties ar tajā norādīto kategoriju transportlīdzekļu vadītāju apmācību konkrētās mācību telpās un kas apliecina, ka mācību telpas atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Mācību karti izsniedz Ceļu satiksmes drošības direkcija, traktortehnikas vadītāju apmācībai — Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra.

(4) Prasības komersantiem, izglītības iestādēm un speciālistiem, kuri nodrošina transportlīdzekļu vadītāju apmācību, transportlīdzekļu vadītāju apmācības programmas, kā arī transportlīdzekļu vadītāju apmācības procesa kontroles kārtību nosaka Ministru kabinets.

(5) Mācību braucieni atļauti personām, kurām ir ceļu satiksmes noteikumu pamatzināšanas. Sākotnējai mācību braukšanai jānotiek norobežotos laukumos.

(6) Piedaloties ceļu satiksmē, personai, kura mācās braukt ar mehānisko transportlīdzekli (izņemot trolejbusu), jābūt klāt braukšanas mācību atļaujai vai dokumentam par tiesībām vadīt mehāniskos transportlīdzekļus. Pēc policijas darbinieku pieprasījuma attiecīgās personas pienākums ir uzrādīt šo dokumentu.

(19.02.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

23.pants. Transportlīdzekļu vadītāja apliecību kategorijas, kuras dod tiesības vadīt attiecīgus transportlīdzekļus

(1) *(Izslēgta ar 08.07.2003. likumu.)*

(2) Vadītāja apliecību kategorijām atbilstošie transportlīdzekļi:

1) A1 — motocikli bez blakusvāģa, kuru motora darba tilpums nepārsniedz 125 kubikcentimetrus un jauda nepārsniedz 11 kilovatus (15 zirgspēkus);

2) *(izslēgts ar 08.07.2003. likumu);*

3) A — motocikli;

4) B1 — tricikli un kvadricikli;

5) B — mehāniskie transportlīdzekļi, izņemot A kategorijas motociklus, kuru pilna masa nepārsniedz 3500 kilogramus un sēdvietu skaits, neskaitot vadītāja vietu, nepārsniedz astoņas vietas, šādas kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa nepārsniedz 750kilogramus, kā arī B kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, ja šā savienojuma pilna masa nepārsniedz 3500 kilogramus un piekabes pilna masa nepārsniedz vilcēja pašmasu;

6) C1 — mehāniskie transportlīdzekļi, kuru pilna masa pārsniedz 3500 kilogramus, bet nepārsniedz

7500 kilogramus un kuri neietilpst D kategorijā, kā arī šādas kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa nepārsniedz 750 kilogramus;

7) C — mehāniskie transportlīdzekļi, kuru pilna masa pārsniedz 3500 kilogramus un kuri neietilpst D kategorijā, kā arī šādas kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa nepārsniedz 750 kilogramus;

8) D1 — mehāniskie transportlīdzekļi pasažieru pārvadāšanai, kuru sēdvietu skaits, neskaitot vadītāja vietu, pārsniedz astoņas vietas, bet nepārsniedz 16 vietas, kā arī šādas kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa nepārsniedz 750 kilogramus;

9) D — mehāniskie transportlīdzekļi pasažieru pārvadāšanai, kuru sēdvietu skaits, neskaitot vadītāja vietu, pārsniedz astoņas vietas, kā arī šādas kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa nepārsniedz 750 kilogramus;

10) BE — B kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, ja šāds savienojums neietilpst B kategorijā;

11) C1E — C1 kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa pārsniedz 750 kilogramus, ja šāda savienojuma pilna masa nepārsniedz 12 000 kilogramus un piekabes pilna masa nepārsniedz vilcēja pašmasu;

12) CE — C kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa pārsniedz 750 kilogramus;

13) D1E — D1 kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa pārsniedz 750 kilogramus, ja šāda savienojuma pilna masa nepārsniedz 12 000 kilogramus un piekabes pilna masa nepārsniedz vilcēja pašmasu;

14) DE — D kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa pārsniedz 750 kilogramus;

15) TRAM — tramvaji;

16) TROL — trolejbusi;

17) M — mopēdi.

(3) Transportlīdzekļa vadītājam, kuram ir tiesības vadīt vismaz vienas kategorijas mehānisko transportlīdzekli vai tramvaju, atļauts vadīt arī M kategorijas transportlīdzekļus.

(4) Transportlīdzekļa vadītājam, kuram ir tiesības vadīt A, B, C1, D1, C vai D kategorijas transportlīdzekļus, atļauts vadīt arī A1 un B1 kategorijas transportlīdzekļus. Transportlīdzekļa vadītājam, kuram ir tiesības vadīt B, C1, D1, C vai D kategorijas transportlīdzekļus, atļauts vadīt arī specializētos tūristu transportlīdzekļus.

(4¹) Transportlīdzekļu vadītājam, kuram ir tiesības vadīt trolejbusu un vadītāja apliecībā izdarīta attiecīga atzīme, apdzīvotās vietās atļauts vadīt arī D1 un D kategorijai atbilstošu pasažieru sabiedrisko transportlīdzekli.

(5) Traktortehnikas vadītāja apliecību kategorijām atbilstoša traktortehnika:

1) A — traktori, komunālā pašgājēja traktortehnika un universālās pašgājējmašīnas ar pilnu masu līdz 7500 kilogramiem;

2) B — visi traktori, komunālā pašgājēja traktortehnika, buldozeri un universālās pašgājējmašīnas;

- 3) C — ekskavatori un pašgājēji iekrāvēji;
- 4) D — lauksaimniecības pašgājējmašīnas;
- 5) E — autogreideri;
- 6) F — meža izstrādes un kopšanas mašīnas;
- 7) G — ceļu būves mašīnas;
- 8) H — cita speciālā pašgājējtehnika.

(6) *(Izslēgta ar 15.05.2008. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003., 26.05.2005., 15.12.2005., 15.05.2008. un 19.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 18.03.2009.)

24.pants. Transportlīdzekļu vadītāju un atsevišķu kategoriju ceļu satiksmes dalībnieku vecuma ierobežojumi

(1) Personai, kas vēlas iegūt transportlīdzekļu vadītāja tiesības, ir jābūt sasniegušai šādu vecumu:

- 1) 16 gadus — A1 un B1 kategorijas vadītāja apliecības iegūšanai;
- 2) 18 gadus — A, B un C1 kategorijas vadītāja apliecības iegūšanai. Tiesības vadīt motociklus, kuru motora jauda pārsniedz 25 kilovatus (34 zirgspēkus) vai 0,16 kilovatus uz kilogramu (0,22 zirgspēkus uz kilogramu), ir personām, kurām A kategorijas transportlīdzekļa vadītāja stāžs ir vismaz divi gadi, izņemot gadījumus, kad persona sasniegusi 21 gada vecumu un nokārtojusi attiecīgus vadītāja kvalifikācijas iegūšanas eksāmenus;
- 3) 21 gadu — C, D1, D, BE, C1E kategorijas vadītāja apliecības iegūšanai, kā arī tramvaju un trolejbusu vadīšanai;
- 4) 16 gadus — A kategorijas traktortehnikas vadītāja apliecības iegūšanai;
- 5) 17 gadus — visu veidu traktortehnikas vadītāja apliecības iegūšanai.

(2) Personas, kuras atrodas militārajā dienestā, var iegūt C, CE, D1 un D kategorijas vadītāja apliecību no 19 gadu vecuma.

(3) Apmācīt personas vadīt transportlīdzekli drīkst ne agrāk kā divus gadus pirms attiecīgās kategorijas transportlīdzekļu vadītāja apliecības iegūšanai noteiktā vecuma sasniegšanas.

(4) Vadīt mopēdu atļauts no 14 gadu vecuma.

(5) Braukt ar velosipēdu bez pilngadīgas personas pavadības, vadīt pajūgu, jāt vai dzīt ganāmpulku pa ceļu atļauts no 12 gadu vecuma.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003., 19.12.2006. un 15.05.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

25.pants. Transportlīdzekļu vadītāja pienākumi

(1) Mehāniskā transportlīdzekļa vadītājam jābūt klāt turpmāk minētajiem dokumentiem, kas jāuzrāda pēc policijas darbinieku, Autotransporta inspekcijas amatpersonu (pasažieru un kravas autopārvadājumu kontroles laikā), robežsargu (uz valsts robežas vai pierobežā) vai muitas darbinieku (muitas zonā) pieprasījuma:

- 1) vadītāja apliecība;
- 2) transportlīdzekļa reģistrācijas dokumenti;
- 3) *(izslēgts ar 27.09.2007. likumu)*;
- 4) dokumenti, kuri saskaņā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem vadītājam nepieciešami, lai vadītu attiecīgu transportlīdzekli (operatīvo transportlīdzekli vai tamlīdzīgu transportlīdzekli) vai pārvadātu attiecīgu kravu (bīstamu, lieltāmas, smagsvara un tamlīdzīgu kravu);
- 5) *(izslēgts ar 15.12.2005. likumu)*;
- 6) kāds no turpmāk minētajiem dokumentiem (uzlīmēm):
 - a) vizuāla informācija (uzlīme) ar atļaujas piedalīties ceļu satiksmē derīguma termiņu, uzlīmēta uz automobiļa vai traktortehnikas vējstikla vai uz speciālas pamatnes motocikla, piekabes (puspiekabes), sporta automobiļu, traktortehnikas vai speciālā militārā transportlīdzekļa gadījumā,
 - b) vizuāla informācija (uzlīme) ar pagaidu atļaujas piedalīties ceļu satiksmē derīguma termiņu, uzlīmēta uz automobiļa vai traktortehnikas vējstikla vai uz speciālas pamatnes motocikla, piekabes (puspiekabes), sporta automobiļu, traktortehnikas vai speciālā militārā transportlīdzekļa gadījumā,
 - c) dokuments par veikto transportlīdzekļa tehnisko kontroli uz ceļiem,
 - d) Ceļu satiksmes drošības direkcijas izsniegta vai elektroniski noformēta vienas dienas atļauja piedalīties ceļu satiksmē, lai veiktu tehnisko apskati.

(1¹) Mopēda vadītājam jābūt klāt šā panta pirmās daļas 1. un 2. punktā minētajiem dokumentiem.

(2) Vadītājam pirms izbraukšanas jāpārbauda, vai transportlīdzeklis ir tehniskā kārtībā un nokomplektēts, kā arī jāseko transportlīdzekļa tehniskajam stāvoklim ceļā.

(3) Transportlīdzekļa vadītājam jāievēro šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu ceļu satiksmi reglamentējošu normatīvo aktu prasības, pārvietojoties pa ceļiem, kā arī pa citām vietām, kurās iespējama transporta kustība.

(4) Ja transportlīdzekļa vadītājam transportlīdzekļu vadīšanas tiesības ir atņemtas uz noteiktu laiku vai uz nenoteiktu laiku, vadītāja apliecība uzskatāma par nederīgu no dienas, kad viņam paziņots attiecīgais lēmums. Transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums 10 dienu laikā nodot nederīgo transportlīdzekļa vadītāja apliecību Ceļu satiksmes drošības direkcijai, Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrai vai Valsts policijai. Ja persona vadītāja apliecību nav nodevusi un tiek konstatēta tās izmantošana, vadītāja apliecība tiek aizturēta. Vadītāja apliecību aiztur un iznīcina Valsts policijas, Ceļu satiksmes drošības direkcijas un Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras amatpersonas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.1999., 17.07.2000., 08.07.2003., 26.05.2005., 15.12.2005., 15.02.2007., 27.09.2007., 19.02.2009. un 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

26.pants. Transportlīdzekļu vadīšanas tiesības

(1) Transportlīdzekļu vadīšanas tiesības ļauj personai vadīt attiecīgajai kategorijai atbilstošu transportlīdzekli, pārvadāt pasažierus un kravu, individuāli apmācīt personas vadīt transportlīdzekļus un veikt citas normatīvajos aktos transportlīdzekļa vadītājam atļautās darbības, piedaloties ceļu satiksmē.

(2) Personas tiesības vadīt transportlīdzekļus apliecina attiecīgs ieraksts transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā vai arī traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā un derīga

transportlīdzekļa vadītāja apliecība. Vadīšanas iemaņu pārbaudes laikā transportlīdzekļa vadītāja tiesības vadīt transportlīdzekli apliecina derīga transportlīdzekļa vadītāja apliecība vai braukšanas mācību atļauja.

(3) Transportlīdzekļa vadītāja stāžu skaita ar brīdi, kad persona saņem attiecīgas kategorijas transportlīdzekļa vadītāja apliecību.

(08.07.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.02.2007. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2007.)

27.pants. Ceļu satiksmes dalībnieku rīcība ceļu satiksmes negadījumos

(1) Jebkuram ceļu satiksmes dalībniekam jādara viss iespējamais, lai sniegtu pirmo palīdzību ceļu satiksmes negadījumā cietušajiem.

(2) Ja ceļu satiksmes negadījumā ir cietuši cilvēki vai nodarīti bojājumi trešās personas mantai, kā arī tad, ja transportlīdzekļiem radušies bojājumi, kuru dēļ tie nevar pārvietoties, transportlīdzekļa vadītājs:

1) nekavējoties apstājas un paliek negadījuma vietā, ieslēdz avārijas gaismas signālu un uzstāda avārijas zīmi, bet, ja tas nav iespējams, citādā veidā brīdina pārējos ceļu satiksmes dalībniekus par ceļu satiksmes negadījumu;

2) dara visu iespējamo, lai cietušajam sniegtu pirmo palīdzību, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību vai citu glābšanas dienestu, bet, ja tas nav iespējams, ar savu vai citu garām braucošu transportlīdzekli nogādā cietušo tuvākajā medicīnas iestādē un pats atgriežas negadījuma vietā;

3) dara visu iespējamo, lai negadījuma vietā saglabātu notikuma pēdas, pieraksta aculiecinieku vārdu, uzvārdu un adresi;

4) par ceļu satiksmes negadījumu paziņo policijai (vai citam glābšanas dienestam) un tālāk rīkojas pēc tās norādījumiem.

(3) Ja šā panta otrajā daļā minētajā ceļu satiksmes negadījumā iesaistītie transportlīdzekļi neļauj citiem transportlīdzekļiem pabraukt garām ceļu satiksmes negadījuma vietai, transportlīdzekļu vadītāji atbrīvo brauktuvi, pirms tam fiksējot ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto transportlīdzekļu un citu priekšmetu stāvokli.

(4) Ja ceļu satiksmes negadījumā nav cietuši cilvēki un nav nodarīti bojājumi trešās personas mantai, kā arī transportlīdzekļiem nav radušies bojājumi, kuru dēļ tie nevar pārvietoties, transportlīdzekļu vadītāji rīkojas Ceļu satiksmes noteikumos paredzētajā kārtībā.

(5) Ja ceļu satiksmes negadījumā iesaistīts tikai viens transportlīdzeklis, nav cietuši cilvēki un nav nodarīti bojājumi trešās personas mantai, transportlīdzekļa vadītājs rīkojas Ceļu satiksmes noteikumos paredzētajā kārtībā.

(6) Transportlīdzekļa vadītājam pēc ceļu satiksmes negadījuma līdz reibuma stāvokļa konstatēšanai nepieciešamās pārbaudes izdarīšanai vai atbrīvošanai noteiktā kārtībā no šādas pārbaudes aizliegts lietot alkoholiskus dzērienus, narkotiskas vai psihotropas vielas.

(08.07.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

28.pants. Transportlīdzekļu vadīšanas aizliegums

(1) Aizliegts vadīt transportlīdzekli:

1) transportlīdzekļu vadītājiem, kuriem mehānisko transportlīdzekļu vadīšanas stāžs nepārsniedz divus gadus, — ja alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,2 promiles, transportlīdzekļu vadītājiem,

kuriem mehānisko transportlīdzekļu vadīšanas stāžs ir lielāks par diviem gadiem, kā arī mopēdu un velosipēdu vadītājiem — ja alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,5 promiles;

2) atrodoties narkotisko, psihotropo, toksisko, citu apreibinošu vielu vai arī reakcijas ātrumu un uzmanību samazinošu medikamentu ietekmē;

3) esot slimam vai arī tādā mērā nogurušam, ka tas var ietekmēt vadītāja darbības un ceļu satiksmes drošību;

4) ja vadītājam nav atbilstošas kategorijas transportlīdzekļu vadīšanas tiesību;

5) ja ir stājies spēkā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums.

(2) Aizliegts mācīties vadīt transportlīdzekli:

1) ja alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,2 promiles;

2) atrodoties narkotisko, psihotropo, toksisko, citu apreibinošu vielu vai arī reakcijas ātrumu un uzmanību samazinošu medikamentu ietekmē;

3) esot slimam vai arī tādā mērā nogurušam, ka tas var ietekmēt darbības un ceļu satiksmes drošību.

(08.07.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 26.05.2005., 15.02.2007. un 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

29.pants. Transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana

(1) Transportlīdzekļu vadīšanas tiesības var atņemt uz noteiktu laiku vai uz nenoteiktu laiku.

(2) Transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz likumā noteikto laiku kā transportlīdzekļa vadītāja uzvedības ietekmēšanas līdzekli piemēro, uzliekot sodu par likumā paredzētajiem administratīvajiem pārkāpumiem vai atbilstoši šajā likumā noteiktajai pārkāpumu uzskaites punktu sistēmai, kā arī Krimināllikumā noteiktajos gadījumos.

(3) Transportlīdzekļu vadīšanas tiesības atņem uz nenoteiktu laiku, ja ir attiecīgs medicīniskās ekspertīzes atzinums par to, ka transportlīdzekļa vadītājam radušās medicīniskas pretindikācijas transportlīdzekļa vadīšanai.

(4) Laika periodu, uz kuru transportlīdzekļa vadītājam ir atņemtas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, neieskaita vadītāja stāžā.

(08.07.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.02.2007. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2007.)

30.pants. Transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums

(1) Transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu nosaka Valsts policijas amatpersona transportlīdzekļa vadītājam, kurš alkohola reibumā, narkotisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu pret ceļu satiksmes drošību, par kuru var saukt pie kriminālatbildības, vai izdarījis pārkāpumu, par kuru paredzēta transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana. Šādā gadījumā transportlīdzekļa vadītājam ir aizliegts izmantot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības un viņa transportlīdzekļa vadītāja apliecība aizturama līdz laikam, kad Valsts policijas amatpersona vai procesa virzītājs krimināllietā pieņem attiecīgu lēmumu.

(2) Transportlīdzekļu vadīšanas tiesības nedrīkst izmantot, ja:

1) beidzies transportlīdzekļa vadītāja apliecības derīguma termiņš, — līdz jaunas apliecības

saņemšanai;

2) mainījies transportlīdzekļa vadītāja vārds, uzvārds vai personas kods un 30 dienu laikā transportlīdzekļa vadītāja apliecība nav apmainīta, — līdz jaunas apliecības saņemšanai;

3) par Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu uzliktais naudas sods nav samaksāts gada laikā no soda uzlikšanas dienas, — līdz naudas soda samaksai;

4) transportlīdzekļa vadītājs nav normatīvajos aktos noteiktajā termiņā veicis kārtējo veselības pārbaudi vai veselības pirmstermiņa pārbaudi, — līdz veselības pārbaudei;

5) pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas ietvaros transportlīdzekļa vadītājam ir piemērots ietekmēšanas līdzeklis — transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums;

6) ārvalstī izsniegtā vadītāja apliecība neatbilst šā likuma 47.panta pirmajā daļā minētajām prasībām vai ārvalstī izsniegtā vadītāja apliecība, kas atbilst šā likuma 47.panta pirmajā daļā minētajām prasībām, nav apmainīta atbilstoši šā likuma 47.panta otrās daļas nosacījumiem;

7) transportlīdzekļa vadītāja apliecība ir nozagta vai zudusi un 30 dienu laikā no attiecīgās informācijas reģistrācijas dienas transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā nav saņemta jauna transportlīdzekļu vadītāja apliecība.

(3) Par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu izdara attiecīgu ierakstu transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā, kā arī traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā. Ziņas par nederīgām transportlīdzekļu vadītāja apliecībām Ministru kabineta noteiktajā kārtībā iekļauj nederīgo dokumentu reģistrā. Transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizlieguma reģistrēšanas apstrīdēšana vai pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

(4) Ja transportlīdzekļa vadītājs pārkāpj noteikto vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu, viņa transportlīdzekļa vadītāja apliecība tiek aizturēta.

(08.07.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 26.05.2005., 15.02.2007., 19.02.2009. un 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

30.¹ pants. Veselības pārbaudes transportlīdzekļu vadītājiem un personām, kuras vēlas iegūt transportlīdzekļu vadītāju kvalifikāciju

(1) Veselības pārbaudē konstatēto transportlīdzekļa vadītāja vai personas, kura vēlas iegūt transportlīdzekļu vadītāja kvalifikāciju, veselības stāvokļa atbilstību attiecīgās kategorijas transportlīdzekļa vadīšanai apliecina medicīniskā uzziņa vai atzinums par medicīniskajām pretindikācijām transportlīdzekļa vadīšanai.

(2) Veselības pārbaudes iedala šādi:

1) pirmreizējās pārbaudes;

2) kārtējās pārbaudes;

3) pirmstermiņa pārbaudes.

(3) Veselības pirmreizējo pārbaudi veic personām, kuras vēlas iegūt transportlīdzekļa vadītāja kvalifikāciju.

(4) Transportlīdzekļa vadītāja veselības kārtējo pārbaudi veic:

1) M, A1, A, B1, B un BE kategorijas transportlīdzekļu vadītājiem, kā arī traktortehnikas un citu

pašgājēju mašīnu vadītājiem ik pēc 10 gadiem, personām pēc 60 gadu vecuma sasniegšanas — ik pēc trim gadiem;

2) C1, C, D1, D, C1E, CE, D1E un DE kategorijas transportlīdzekļu vadītājiem, kā arī tramvaju un trolejbusu vadītājiem ik pēc pieciem gadiem, personām pēc 60 gadu vecuma sasniegšanas — ik pēc trim gadiem.

(5) Pirmstermiņa veselības pārbaudi veic transportlīdzekļa vadītājam, kas sodīts par transportlīdzekļa vadīšanu alkoholisko dzērienu reibumā, narkotisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē. Lai persona iegūtu vai transportlīdzekļa vadītājs atgūtu vadīšanas tiesības, viņš Ceļu satiksmes drošības direkcijai iesniedz medicīnisko uzziņu, kas izsniegta atbilstoši kārtībai, kuru nosaka Ministru kabinets. Lai atgūtu traktortehnikas vadīšanas tiesības, transportlīdzekļa vadītājs šādu uzziņu iesniedz Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrai.

(6) Uz veselības pirmstermiņa pārbaudi transportlīdzekļa vadītāju ir tiesības nosūtīt, ja pastāv pamatotas aizdomas, ka transportlīdzekļa vadītājam ir Ministru kabineta noteiktās medicīniskās pretindikācijas transportlīdzekļa vadīšanai.

(7) Kārtību, kādā tiek veiktas veselības pārbaudes transportlīdzekļu vadītājiem un personām, kuras vēlas iegūt transportlīdzekļu vadītāja kvalifikāciju, kārtību, kādā transportlīdzekļa vadītājs nosūtāms uz veselības pirmstermiņa pārbaudi, ja pastāv pamatotas aizdomas, ka transportlīdzekļa vadītājam ir medicīniskās pretindikācijas transportlīdzekļa vadīšanai, kā arī kārtību, kādā tiek atņemtas transportlīdzekļu vadīšanas tiesības transportlīdzekļu vadītājiem, kuriem ir medicīniskās pretindikācijas transportlīdzekļu vadīšanai, nosaka Ministru kabinets.

(8) Kārtību, kādā sedzami izdevumi par transportlīdzekļa vadītāja veselības pirmstermiņa pārbaudi, nosaka Ministru kabinets.

(15.02.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.05.2008. un 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

V nodaļa

Transportlīdzekļu apkalpes locekļu darba laiks

(Nodaļas nosaukums 26.05.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 29.06.2005.)

31.pants. Prasības attiecībā uz transportlīdzekļu apkalpes locekļu darba laika organizēšanu, ievērošanu un uzskaiti

(1) Prasības attiecībā uz darba laika organizēšanu, ievērošanu un uzskaiti transportlīdzekļu apkalpes locekļiem, kas veic pārvadājumus ar transportlīdzekļiem, uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 15.marta regula (EK) Nr.561/2006, ar ko paredz dažu sociālās jomas tiesību aktu saskaņošanu saistībā ar autotransportu, groza Padomes regulu (EEK) Nr.3821/85 un Padomes regulu (EK) Nr.2135/98 un atceļ Padomes regulu (EEK) Nr.3820/85 [turpmāk — regula (EK) Nr.561/2006], nosaka Ministru kabinets.

(2) Izņēmumus, kad pārvadājumiem nepiemēro regulas (EK) Nr.561/2006 prasības, nosaka Ministru kabinets.

(15.02.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.03.2007. Sk. Pārejas noteikumus.)

31.¹ pants. Transportlīdzekļa vadītāja darba un atpūtas laika, braukšanas attāluma un ātruma reģistrēšanas kontrolierīču uzstādīšana

(1) *(Izslēgta ar 15.02.2007. likumu.)*

(2) Kontrolierīci transportlīdzeklī uzstāda, pārbauda un plombē inspicēšanas institūcija, kura akreditēta Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrā atbilstoši LVS EN ISO/IEC

17020:2005 standartā "Galvenie kritēriji dažādu veidu institūcijām, kas veic inspicēšanu" noteiktajām prasībām un par kuras akreditāciju Ekonomikas ministrija publicējusi paziņojumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", un kura ir iesniegusi Satiksmes ministrijai Padomes 1998.gada 24.septembra regulas (EK) Nr.2135/98, ar kuru groza regulu (EEK) Nr.3821/85 par reģistrācijas kontrolierīcēm, ko izmanto autotransportā, un direktīvu 88/599/EEK attiecībā uz regulas (EEK) Nr.3820/85 un regulas (EEK) Nr.3821/85 piemērošanu, 1.panta 5.punkta "b" apakšpunktā minētās plombas, un Padomes 1985.gada 20.decembra regulas (EEK) Nr.3821/85 par reģistrācijas kontrolierīcēm, ko izmanto autotransportā, 12.panta 4.punktā minētās uzstādīšanas plāksnītes paraugus.

(26.05.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.12.2005., 15.02.2007., 14.11.2008. un 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

31.² pants. Transportlīdzekļu apkalpes locekļu darba laika ilgums

(1) Transportlīdzekļu apkalpes locekļu nedēļas darba laiks nedrīkst pārsniegt 48stundas, ievērojot to, ka nedēļa ir laikposms starp pulksten 00.00 pirmdienā un pulksten 24.00 svētdienā.

(2) Transportlīdzekļa apkalpes locekli drīkst nodarbināt virs šā panta pirmajā daļā noteiktā darba laika, bet ne vairāk par 60 stundām nedēļā. Tādā gadījumā vidējais nedēļas darba laiks četru mēnešu periodā nedrīkst pārsniegt 48 stundas.

(3) Darba devējs, vienojoties ar darbinieku pārstāvjiem, drīkst mainīt šā panta otrajā daļā noteikto nedēļas darba laiku, ja vidējais nedēļas darba laiks sešu mēnešu periodā nepārsniedz 48 stundas.

(4) Ja transportlīdzekļa apkalpes loceklis veic darbu naktī no pulksten 01.00 līdz 05.00, tad kopējais darba laiks diennaktī nedrīkst pārsniegt 10 stundas. Darba devējs, vienojoties ar darbinieku pārstāvjiem, drīkst mainīt minēto darba laiku naktī, nosakot, ka tas ir vismaz četras stundas ilgs laikposms periodā no pulksten 00.00 līdz 07.00.

(5) Lai nodrošinātu šajā pantā minēto nosacījumu ievērošanu, tiek veikta darba laika uzskaitē.

(6) Šajā pantā minētie nosacījumi par transportlīdzekļu apkalpes locekļu darba laika ilgumu ir piemērojami tikai tajos gadījumos, kad tiek veikti pārvadājumi ar transportlīdzekļiem, uz kuriem attiecas regula (EK) Nr.561/2006 vai Eiropas valstu līgums attiecībā uz transportlīdzekļu apkalpju darbu starptautiskajos autopārvadājumos (AETR).

(15.12.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.02.2007. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2007. Sk. Pārejas noteikumus.)

32.pants. Pieļaujamais transportlīdzekļa vadīšanas ilgums

(Izslēgts ar 08.07.2003. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

33.pants. Maksimālais pieļaujamais nepārtrauktas transportlīdzekļa vadīšanas ilgums

(Izslēgts ar 08.07.2003. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

34.pants. Izņēmuma gadījumi

Ievērojot ceļu satiksmes drošību, transportlīdzekļa vadītājs ārkārtējā situācijā (avārija, palīdzības sniegšana cietušajiem u.c.) noteiktā kārtībā drīkst atkāpties no šā likuma 31.panta prasībām, lai garantētu cilvēku, transportlīdzekļa vai kravas drošību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

35.pants. Starptautiskie autotransporta pārvadājumi

Veicot starptautiskos autotransporta pārvadājumus, transportlīdzekļa vadītāja darba un atpūtas laiku nosaka attiecīgi starptautiskie līgumi.

VI nodaļa Ceļu satiksmes organizācija

36.pants. Ceļu satiksmes organizācijas mērķis

Ceļu satiksmes organizācijas mērķis ir nodrošināt nepārtrauktu, ritmisku un ātru ceļu satiksmes norisi, kā arī maksimāli garantēt tās drošību.

37.pants. Ceļu satiksmes organizācijas pamatnoteikums

Latvijā transportlīdzekļi pārvietojas pa ceļa labo pusi.

38.pants. Ceļu satiksmes organizācijas tehniskie līdzekļi

(1) Satiksmi uz ceļiem organizē ar ceļa zīmēm, ceļa apzīmējumiem, luksoforiem, transporta un gājēju plūsmas nožogojumiem un citiem tehniskajiem līdzekļiem, kas atbilst Latvijā obligāto standartu un citu normatīvu prasībām.

(2) Satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu izvietojumu, uzstādīšanu un noņemšanu veic ceļa pārvaldītājs atbilstoši saskaņotajai projekta dokumentācijai vai saskaņojot ar Latvijas Valsts ceļiem.

(3) Ceļa pārvaldītājs ir atbildīgs par satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu savlaicīgu uzstādīšanu un to pastāvīgu atrašanos lietošanas kārtībā.

(4) *(Izslēgta ar 15.02.2001. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.02.2001. un 26.05.2005. likumu, kas stājas spēkā 29.06.2005.)

39.pants. Plānošana un projektēšana

Plānojot pilsētu, apdzīvoto vietu un pilsētu dzīvojamo rajonu apbūvi, kā arī projektējot dzīvojamās mājas, sabiedriskās celtnes un citus objektus, nepieciešams paredzēt pasākumus, lai varētu nodrošināt ērtu un drošu satiksmi, pietiekamu transportlīdzekļu stāvvietu skaitu, iespēju piebraukt pie ceļiem un citiem objektiem.

40.pants. Uz ceļa vai tā tiešā tuvumā veicamo darbību saskaņošana

(1) Ja uz ceļa vai tā tiešā tuvumā paredzēts veikt darbības, kas var ietekmēt ceļu satiksmes drošību (rīkot masu vai sporta pasākumus, sniegt tirdzniecības vai citus pakalpojumus, izvietot reklāmas objektus vai informācijas objektus, tirdzniecības, sabiedriskās ēdināšanas vai citu pakalpojumu objektus u.c.), šīs darbības jāaskaņo Latvijas Valsts ceļos, kā arī jāaskaņo ceļa pārvaldītāja (īpašnieka) un zemes īpašnieka atļauja.

(2) Noteikumus par reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, kā arī kārtību, kādā saskaņojama reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojuma, nosaka Ministru kabinets.

(3) Samaksu par reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojumu valsts autoceļu nodalījuma joslā un samaksu par darbībām, ko veic Latvijas Valsts ceļi, saskaņojot reklāmas objektu vai informācijas objektu izvietojumu gar ceļiem, nosaka satiksmes ministrs.

(4) Masu vai sporta pasākumu rīkošana jāaskaņo arī attiecīgajās teritoriālajās policijas iestādēs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.02.2001., 08.07.2003. un 26.05.2005. likumu, kas stājas spēkā 29.06.2005.)

41.pants. Ceļu satiksmes regulēšana un uzraudzība

(1) Ceļu satiksmi regulē un uzrauga policijas darbinieki un citas likumos un citos normatīvajos aktos tam pilnvarotas personas.

(2) Personām, kuras pilnvarotas aktīvi regulēt satiksmi uz ceļiem, kā arī personām, kuras uzrauga satiksmi, jābūt jebkurā diennakts laikā labi saredzamā attiecīgā formas tērpā ar gaismu atstarojoša materiāla elementiem un ar atšķirības zīmi, kā arī tām jābūt klāt dienesta apliecībai.

42.pants. Uz ceļa strādājošo personu pienākumi

(1) Personām, kas veic darbus uz brauktuves, jābūt jebkurā diennakts laikā labi saredzamā darba apģērbā ar gaismu atstarojoša materiāla elementiem.

(2) Ceļu būvniecības un remontdarbu veicējs nodrošina, lai darba vietas uz ceļiem tiktu aprīkotas ar ceļa zīmēm, kā arī ierobežojošām un novirzošām ierīcēm atbilstoši Ministru kabineta noteiktajām prasībām.

(3) Tumšajā diennakts laikā un nepietiekamas redzamības apstākļos jānodrošina šo vietu redzamība ar gaismu atstarojošu materiālu palīdzību. Gadījumus, kad papildus gaismu atstarojošiem materiāliem jālieto arī brīdinoši gaismas signāli, kā arī to pielietošanas kārtību nosaka tehniskie normatīvi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.02.2001. un 26.05.2005. likumu, kas stājas spēkā 29.06.2005.)

VII nodaļa

Administratīvās atbildības īpatnības ceļu satiksmes drošību reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpšanas gadījumos

(Nodaļas nosaukums 08.07.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

43.pants. Administratīvais ceļu satiksmes pārkāpums

Lai garantētu ceļu satiksmes drošību un aizsargātu cilvēku dzīvību, veselību un mantu, par ceļu satiksmes drošību regulējošo normatīvo aktu pārkāpšanu personas saucamas pie administratīvās atbildības.

(08.07.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

43.¹ pants. Pārkāpumu uzskaites punktu sistēma

(1) Lai ietekmētu transportlīdzekļu vadītāju uzvedību, veicinot transportlīdzekļu drošu vadīšanu un normatīvo aktu ievērošanu ceļu satiksmē, kā arī tāpēc, lai pēc iespējas mazāk būtu apdraudēta cilvēku dzīvība, veselība un manta, transportlīdzekļu vadītāju izdarītie administratīvie pārkāpumi tiek reģistrēti Sodu reģistrā, bet pārkāpumu uzskaites punkti — transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā.

(2) Maksimālais reģistrējamo punktu skaits ir 10 punkti transportlīdzekļu vadītājiem, kuru transportlīdzekļu vadīšanas stāžs ir mazāks par diviem gadiem, un 16 punkti — pārējiem transportlīdzekļu vadītājiem.

(3) Maksimālais par vienu pārkāpumu reģistrējamais punktu skaits ir astoņi punkti.

(4) Atbilstoši izdarītajam pārkāpumam reģistrētie punkti ir spēkā divus līdz piecus gadus atkarībā no pārkāpuma smaguma.

(5) Atbilstoši pārkāpumu uzskaites punktu sistēmai transportlīdzekļu vadītājiem piemēro šādus ietekmēšanas līdzekļus:

- 1) brīdinājums, nosūtot pa pastu transportlīdzekļa vadītājam informāciju par viņam reģistrēto punktu skaitu;
 - 2) apmācības kursi (semināri) ceļu satiksmes drošības jautājumos;
 - 3) apmācības kursi (semināri) drošas transportlīdzekļa vadīšanas jautājumos;
 - 4) eksāmens ceļu satiksmes drošības jautājumos;
 - 5) transportlīdzekļu vadīšanas iemaņu pārbaude;
 - 6) transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums uz vienu gadu, ja sasniegts maksimālais uzskaites punktu skaits, vai līdz brīdim, kamēr saglabājas maksimālais uzskaites punktu skaits.
- (6) Transportlīdzekļa vadītājs zaudē transportlīdzekļu vadīšanas tiesības un atkal var tās iegūt ne agrāk kā pēc pieciem gadiem, ja viņam 10 gadu laikā atkārtoti piemērots transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums par maksimālā uzskaites punktu skaita sasniegšanu.

(7) Pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas piemērošanas noteikumus, reglamentējot reģistrējamus pārkāpumus, pārkāpumiem atbilstošos uzskaites punktus, to noilgumu, pārkāpumu uzskaites punktu reģistrēšanas un dzēšanas kārtību, informācijas apmaiņas kārtību un kārtību, kādā reģistrā esošā informācija paziņojama transportlīdzekļa vadītājam, kā arī transportlīdzekļu vadītāju uzvedības ietekmēšanas līdzekļu piemērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(08.07.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 26.05.2005., 15.12.2005. un 19.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 18.03.2009.)

43.² pants. Īpatnības administratīvajā procesā sakarā ar apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu

(1) Ja pārkāpti apstāšanās vai stāvēšanas noteikumi, bet transportlīdzekļa vadītājs neatrodas pārkāpuma izdarīšanas vietā, personas, kuras ir tiesīgas sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu un uzlikt sodu, sastāda protokolu — paziņojumu, kurā norādāma šāda informācija:

- 1) protokola — paziņojuma sastādīšanas datums;
- 2) institūcija, kuras amatpersona uzlikusi sodu, un protokola — paziņojuma sastādītāja amats, vārds un uzvārds;
- 3) pārkāpuma konstatēšanas datums un laiks;
- 4) pārkāpuma izdarīšanas vieta (pilsētas vai citas apdzīvotas vietas nosaukums, adrese);
- 5) transportlīdzekļa marka un valsts reģistrācijas numurs;
- 6) pārkāptais Ceļu satiksmes noteikumu punkts;
- 7) lēmums par naudas soda uzlikšanu un naudas soda apmērs;
- 8) naudas soda samaksas termiņš;
- 9) maksājuma uzdevuma rekvizīti un institūcijas, kurās iespējams samaksāt naudas sodu;
- 10) pieņemtā lēmuma apstrīdēšanas (pārsūdzēšanas) kārtība;

11) informācija par sekām, kādas iestājas, ja naudas sods netiek samaksāts.

(2) Ja laikā, kad tiek konstatēts transportlīdzekļa apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpums, transportlīdzekļa vadītājs ierodas pārkāpuma izdarīšanas vietā, soda uzlikšanas kārtība nemainās un tiek sastādīts protokols — paziņojums.

(3) Uzliktais naudas sods samaksājams Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajā termiņā.

(4) Ja uzliktais naudas sods netiek samaksāts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajā termiņā, transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā norādītajam turētājam vai, ja turētājs nav norādīts, — transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam) transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrs nosūta paziņojumu par nesamaksāto naudas sodu. Paziņojumā norādāma šāda informācija:

1) institūcija, kuras amatpersona uzlikusi naudas sodu;

2) transportlīdzekļa marka un valsts reģistrācijas numurs;

3) transportlīdzekļa īpašnieka (valdītāja, turētāja) dati;

4) pārkāpuma izdarīšanas vieta (pilsētas vai citas apdzīvotas vietas nosaukums, adrese), datums un laiks;

5) protokola — paziņojuma numurs;

6) nesamaksātā naudas soda apmērs;

7) maksājuma uzdevuma rekvizīti un institūcijas, kurās iespējams samaksāt naudas sodu;

8) informācija par sekām, kādas iestājušās, jo naudas sods nav samaksāts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajā termiņā.

(5) Ja uzliktais naudas sods nav samaksāts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajā termiņā, transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā izdara atzīmi par aizliegumu līdz naudas soda samaksai veikt valsts tehnisko apskati transportlīdzeklī, ar kuru izdarīts pārkāpums, un reģistrēt to transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā.

(6) Ja par apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu uzliktais naudas sods nav samaksāts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajā termiņā, tas piedzenams no transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā norādītā turētāja vai, ja turētājs nav norādīts, — no transportlīdzekļa īpašnieka (valdītāja), izņemot gadījumu, kad pārkāpuma izdarīšanas brīdī transportlīdzeklis nav atradies īpašnieka (turētāja, valdītāja) valdījumā citas personas prettiesisku darbību dēļ.

(7) Lēmums par naudas soda piemērošanu stājas spēkā šā lēmuma sastādīšanas brīdī. Lēmumu par uzlikto naudas sodu mēneša laikā var apstrīdēt, iesniedzot attiecīgu iesniegumu augstākai iestādei (amatpersonai). Augstākas iestādes (amatpersonas) lēmumu var pārsūdzēt tiesā.

(8) Kārtību, kādā noformējams protokols — paziņojums par uzlikto naudas sodu un nosūtāma informācija transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam, turētājam), kā arī naudas soda iekasēšanas un kontroles kārtību nosaka Ministru kabinets.

(26.05.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

43.³ pants. Transportlīdzekļa piespiedu pārvietošana

(1) Transportlīdzekli var pārvietot piespiedu kārtā, novietojot to speciālā stāvvietā, ja:

1) (izslēgts ar 15.12.2005. likumu);

2) nav iespējams noskaidrot transportlīdzekļa piederību;

3) transportlīdzeklī ir normatīvajos aktos noteiktie bojājumi, kuru dēļ tas nedrīkst braukt, izņemot gadījumus, kad bojājumus novērš transportlīdzekļa atrašanās vietā vai transportlīdzekli noteiktajā kārtībā pārvieto uz stāvvietu vai trūkumu novēršanas vietu;

4) pārkāpti apstāšanās vai stāvēšanas noteikumi, bet vadītāja nav klāt un transportlīdzeklis novietots stāvēšanai:

a) vietā, kur uzstādīta papildzīme "Strādā autoevakuators",

b) uz tramvaja sliežu klātnes vai tās tiešā tuvumā un neļauj braukt tramvajam,

c) pasažieru sabiedrisko transportlīdzekļu pieturvietā vai stāvvietā vai tās tiešā tuvumā un neļauj iebraukt vai izbraukt pasažieru sabiedriskajam transportlīdzeklī,

d) tā, ka tas neļauj braukt citiem transportlīdzekļiem vai to braukšanai tiek radīti būtiski traucējumi (citu transportlīdzekļu vadītāji ir spiesti izbraukt no braukšanas joslas, nobraukt no brauktuves vai iebraukt tajā ceļa pusē, kas paredzēta braukšanai pretējā virzienā),

e) uz gājēju pārejas,

f) pilnīgi vai daļēji uz ietves un gājēji tā dēļ ir spiesti iziet uz brauktuves,

g) uz dzelzceļa pārbrauktuves;

h) uz tiltiem, estakādēm, ceļa pārvadiem un zem tiem;

5) transportlīdzeklis novietots stāvēšanai apdzīvotās vietās pilnīgi vai daļēji uz brauktuves diennakts tumšajā laikā vai nepietiekamas redzamības apstākļos neapgaismotā ceļa posmā, kur apstāties aizliegts, tam nav iedegtas noteiktās ārējās apgaismes ierīces un tas citiem vadītājiem nav saredzams pietiekamā attālumā;

6) transportlīdzeklis novietots stāvēšanai pilnīgi vai daļēji uz brauktuves ārpus apdzīvotām vietām diennakts tumšajā laikā vai nepietiekamas redzamības apstākļos un tam nav iedegtas noteiktās ārējās apgaismes ierīces;

7) transportlīdzeklis Ministru kabineta noteiktajā kārtībā atzīstams par ilgstoši atstātu uz ceļa;

8) transportlīdzeklis atkārtoti (divas vai vairākas reizes gada laikā) novietots invalīdiem paredzētā un attiecīgi apzīmētā stāvvietā, ja transportlīdzeklī nav ievietota invalīdu stāvvietu izmantošanas karte atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumos minētajām prasībām.

(2) Transportlīdzekli no vietas, kur tas novietots stāvēšanai, uz citu —stāvēšanai atļautu vietu var pārvietot piespiedu kārtā saskaņā ar pašvaldības pilnvarotas amatpersonas lēmumu vai Valsts policijas priekšnieka rīkojumu no ielām:

1) kuras nepieciešams atbrīvot oficiālo valsts vizīšu vai citu pasākumu nodrošināšanai;

2) kurās paredzēts veikt ceļu būvniecības vai remonta darbus.

(3) Transportlīdzekli no vietas, kur tas novietots stāvēšanai, uz citu —stāvēšanai atļautu vietu

saskaņā ar ceļa pārvaldītāja vai attiecīga avārijas vai glābšanas dienesta amatpersonas lēmumu var pārvietot piespiedu kārtā īslaicīgu ceļu uzturēšanas (piemēram, sniega novākšanas), remonta vai avārijas seku likvidēšanas darbu vai glābšanas darbu veikšanas gadījumā.

(3¹) Izdevumus, kas saistīti ar transportlīdzekļa piespiedu pārvietošanu uz speciālu stāvvietu un glabāšanu speciālajā stāvvietā, sedz transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā norādītais turētājs vai, ja turētājs nav norādīts, — transportlīdzekļa īpašnieks (valdītājs) vai viņa pilnvarota persona. Izdevumus sedz pirms transportlīdzekļa izņemšanas no speciālās stāvvietas.

(4) Transportlīdzekļu piespiedu pārvietošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(08.07.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 26.05.2005., 15.12.2005. un 15.05.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

43.⁴ pants. Braukšanas ātruma kontrole

Noteiktā braukšanas ātruma ievērošanu Valsts policija kontrolē ar šim nolūkam paredzētām mērierīcēm.

(26.05.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.02.2007. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2007.)

43.⁵ pants. Alkohola reibuma, narkotisko vai citu apreibinošu vielu ietekmes konstatēšana

(1) Lai konstatētu alkohola reibumu, Valsts policijas darbinieki un Valsts robežsardzes darbinieki (uz valsts robežas) ir tiesīgi pārbaudīt transportlīdzekļa vadītāja izelpoto gaisu ar šim nolūkam paredzētu mērparātu, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajām prasībām, vai nogādāt transportlīdzekļa vadītāju medicīnas iestādē šādas pārbaudes veikšanai, ja ir pamatotas aizdomas, ka viņš ir alkohola reibumā, bet izelpotā gaisa pārbaudi nav iespējams veikt vai transportlīdzekļa vadītājs nepiekrīt tās rezultātiem. Kārtību, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā, nosaka Ministru kabinets.

(2) Lai konstatētu narkotisko vai citu apreibinošu vielu ietekmi, Valsts policijas darbinieki nogādā transportlīdzekļa vadītāju medicīnas iestādē pārbaudes veikšanai, ja ir pamatotas aizdomas par narkotisko vai citu apreibinošu vielu lietošanu (ekspresdiagnostikas testa rezultāti, vadītāja uzvedība, runas veids, kustību koordinācija). Narkotisko vai citu apreibinošu vielu ietekmes konstatēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(08.07.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.05.2008. un 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

43.⁶ pants. Īpatnības administratīvajā procesā attiecībā uz pārkāpumiem, kuri fiksēti ar tehniskiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli

(1) Pārkāpumus var fiksēt ar tehniskiem līdzekļiem (fotoiekārtas vai videoiekārtas), neapturot transportlīdzekli. Kārtību, kādā izmanto tehniskos līdzekļus (fotoiekārtas vai videoiekārtas), nosaka Ministru kabinets.

(2) Par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskiem līdzekļiem (fotoiekārtas vai videoiekārtas), neapturot transportlīdzekli, piemēro tikai vadītājam paredzēto minimālo naudas sodu.

(3) Ja pārkāpums fiksēts ar tehniskiem līdzekļiem (fotoiekārtas vai videoiekārtas), neapturot transportlīdzekli, par to bez transportlīdzekļa vadītāja klātbūtnes tiek sastādīts administratīvais pārkāpuma protokols — lēmums, kurā norādāma šāda informācija:

1) protokola — lēmuma sastādīšanas datums;

2) institūcija, kuras amatpersona uzlikusi sodu, un protokola — lēmuma sastādītāja amats, vārds un

uzvārds;

- 3) pārkāpuma konstatēšanas datums un laiks;
- 4) pārkāpuma izdarīšanas vieta (pilsētas vai citas apdzīvotas vietas nosaukums, adrese);
- 5) transportlīdzekļa marka un valsts reģistrācijas numurs;
- 6) norāde uz pārkāptajām tiesību normām (normatīvā akta pants, tā daļa, punkts vai apakšpunkts);
- 7) lēmums par naudas soda uzlikšanu un naudas soda apmērs;
- 8) naudas soda samaksas termiņš;
- 9) maksājuma uzdevuma rekvizīti un institūcijas, kurās iespējams samaksāt naudas sodu;
- 10) pieņemtā lēmuma apstrīdēšanas (pārsūdzēšanas) kārtība;
- 11) informācija par sekām, kādas iestājas, ja naudas sods netiek samaksāts;
- 12) fotogrāfija, kurā redzams transportlīdzeklis un valsts reģistrācijas numura zīme.

(4) Informāciju par pieņemto lēmumu Valsts policija ievada transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā vai traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā.

(5) Protokolu — lēmumu ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas nosūta transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā norādītajam turētājam vai, ja turētājs nav norādīts, — transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam). Protokols — lēmums ir derīgs bez sodu piemērojušās amatpersonas paraksta.

(6) Uzliktais naudas sods samaksājams Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajā termiņā.

(7) Ja uzliktais naudas sods nav samaksāts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajā termiņā, transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā vai traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā izdara atzīmi par aizliegumu līdz naudas soda samaksai veikt valsts tehnisko apskati transportlīdzeklim, ar kuru izdarīts pārkāpums, un reģistrēt to transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā vai traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā. Šādu atzīmi par aizliegumu veikt tehnisko apskati transportlīdzeklim neizdara vai arī izdarīto atzīmi dzēš, ja tiek konstatēts, ka pārkāpuma izdarīšanas brīdī transportlīdzeklis nav atradies īpašnieka (turētāja, valdītāja) valdījumā citas personas prettiesisku darbību dēļ.

(8) Ja par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskiem līdzekļiem (fotoiekārtas vai videoiekārtas), neapturot transportlīdzekli, uzliktais naudas sods nav samaksāts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajā termiņā, tas piedzenams no transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā norādītā turētāja vai, ja turētājs nav norādīts, — no transportlīdzekļa īpašnieka (valdītāja), izņemot gadījumu, kad pārkāpuma izdarīšanas brīdī transportlīdzeklis nav atradies īpašnieka (turētāja, valdītāja) valdījumā citas personas prettiesisku darbību dēļ.

(26.05.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.12.2005., 15.02.2007., 19.02.2009. un 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2010.)

44.pants. Zaudējuma atlīdzināšana

(1) Šā likuma vai citu ceļu satiksmes drošību reglamentējošu aktu pārkāpuma rezultātā nodarītais zaudējums ir jāatlīdzina.

(2) Par transportlīdzekļa ekspluatācijas rezultātā nodarīto zaudējumu atbild transportlīdzekļa īpašnieks vai valdītājs, ja viņš nepierāda, ka zaudējums radies nepārvaramas varas dēļ, ar paša cietušā nodomu vai cietušā rupjas neuzmanības dēļ vai arī citu iemeslu dēļ, kuri saskaņā ar likumu atbrīvo no atbildības par zaudējuma atlīdzību. Kopīpašnieki un līdzmantinieki par nodarīto zaudējumu atbild solidāri.

(3) Gadījumos, kad transportlīdzeklis ir nodots turētājam, par nodarītajiem zaudējumiem atbild turētājs, ja viņš nav vienojies ar īpašnieku par citādu zaudējumu segšanas kārtību. Tomēr, ja turētājs atrodas prombūtnē (ārpus valsts robežām), nav zināma viņa dzīvesvieta vai pilnīga zaudējumu piedziņa no viņa nav iespējama, par zaudējumu atbild transportlīdzekļa īpašnieks.

(4) Ja transportlīdzeklis izgājis no īpašnieka, valdītāja vai turētāja valdījuma nevis viņa paša vainas dēļ, bet gan citas personas prettiesisku darbību rezultātā, par nodarīto zaudējumu atbild šī persona. Ja arī īpašnieka, valdītāja vai turētāja uzvedībai nav attaisnojuma, nodarītos zaudējumus atlīdzināt var prasīt kā no personas, kas lietojusi transportlīdzekli, tā arī no īpašnieka, valdītāja vai turētāja atbilstoši katra vainas pakāpei.

(5) Civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas gadījumā trešajai personai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas kārtību regulē atsevišķs likums par civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu.

VIII nodaļa Papildu noteikumi

45.pants. Izņēmuma gadījumi

(1) Aizliegts izsniegt speciālas atļaujas, kas dod tiesības atkāpties no šā likuma un Ceļu satiksmes noteikumu prasībām.

(2) Atsevišķos gadījumos ar Ministru kabineta noteiktajā kārtībā izsniegtām caurlaidēm pasta pārvadātāju transportlīdzekļiem, kā arī transportlīdzekļiem, ar kuriem veic inkasāciju, un Valsts kancelejas transportlīdzekļiem, ar kuriem nodrošina valdības pasta sūtījumu nogādāšanu, pildot attiecīgo uzdevumu, ir tiesības neievērot apstāšanās un stāvēšanas noteikumus, kā arī ceļa zīmju "Braukt aizliegts", "Mehāniskajiem transportlīdzekļiem braukt aizliegts" un "Kravas automobiļiem braukt aizliegts" prasības.

(2¹) Lai nodrošinātu Saeimas, Eiropas Parlamenta, pašvaldību domju vēlēšanu, kā arī tautas nobalsošanas norisi, Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs ir tiesīgs attiecībā uz transportlīdzekļiem, kuru vadītāji pilda vēlēšanu komisiju rīkojumus, uz vēlēšanu vai tautas nobalsošanas dienu izsniegt caurlaides ar tiesībām neievērot apstāšanās un stāvēšanas noteikumus, kā arī ceļa zīmju "Braukt aizliegts", "Mehāniskajiem transportlīdzekļiem braukt aizliegts" un "Kravas automobiļiem braukt aizliegts" prasības.

(3) Šajā likumā noteiktajā kārtībā saskaņotajos sporta pasākumos ir pieļaujamas atkāpes no Ceļu satiksmes noteikumiem tiktāl, ciktāl to nosaka sporta pasākumus reglamentējošie akti.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.07.2003., 26.05.2005., 15.12.2005. un 19.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 18.03.2009. Vārda "(padomju)" svītrojums 2¹. daļā stājas spēkā 01.07.2009. Sk. Pārejas noteikumus.)

46.pants. Noteikumu spēks attiecībā uz ārvalstu pilsoņiem un bezvalstniekiem

Šis likums, Ceļu satiksmes noteikumi un citi normatīvie akti, kas regulē attiecības ceļu satiksmes drošības jomā, attiecas arī uz ārvalstīs reģistrētajiem transportlīdzekļiem, kā arī to īpašniekiem, vadītājiem un citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, tiem atrodoties Latvijas teritorijā, ja starptautiskajos līgumos, kuru dalībvalsts ir Latvija, nav paredzēts citādi.

47.pants. Noteikumi transportlīdzekļu vadītājiem, kas ierodas Latvijā no ārvalstīm vai ievēd Latvijā transportlīdzekļus

(1) Personai Latvijā atļauts vadīt transportlīdzekli, ja tai ir klāt:

1) Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalsts izsniegta vadītāja apliecība;

2) vadītāja apliecība, kurā norādītas 1968.gada Konvencijā par ceļu satiksmi noteiktās vadītāja apliecību kategorijas;

3) vadītāja apliecība, kurā nav norādītas 1968.gada Konvencijā par ceļu satiksmi noteiktās transportlīdzekļu kategorijas. Ar šādu vadītāja apliecību personai atļauts vadīt tikai B kategorijai atbilstošus transportlīdzekļus, ja izdevējvalstī šī vadītāja apliecība dod tiesības vadīt automobili. Ja vadītāja apliecībā ieraksti nav izdarīti ar latīņu alfabēta burtiem, persona uzrāda notariāli apliecinātu tulkojumu latviešu valodā.

(2) Transportlīdzekļa vadītājam, kurš ierodas Latvijā no ārvalstīm un uzturas Latvijā ilgāk par vienu gadu, noteiktā kārtībā jāapmaina transportlīdzekļa vadītāja apliecība, izņemot Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalsts izsniegtu vadītāja apliecību, kā arī personas, kas bauda diplomātiskās vai konsulārās imunitātes un privilēģijas.

(3) Latvijā ir pienākums reģistrēt tādus no ārvalstīm uz laiku ievestus transportlīdzekļus, kuri atbilst šā likuma 10.panta 1.² daļas nosacījumiem.

(4) Šā panta pirmās un otrās daļas noteikumi nav piemērojami ārvalstu bruņoto spēku sastāvā esošajām personām, kuras Latvijas Republikā pilda dienesta pienākumus starptautiskās sadarbības ietvaros.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2000., 26.05.2005., 15.02.2007. un 19.02.2009. likumu, kas stājas spēkā 18.03.2009.)

48.pants. Starptautisko līgumu piemērošana

Ja Saeimas apstiprinātā starptautiskajā līgumā paredzēti citādi noteikumi nekā šajā likumā, piemērojami starptautiskā līguma noteikumi.

Pārejas noteikumi

1. *(Izslēgts ar 08.07.2003. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2004.)*

2. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē Satversmes 81.panta kārtībā izdotie Ministru kabineta 1997.gada 7.aprīļa noteikumi nr.135 "Noteikumi par ceļu satiksmi" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1997, 10., 18.nr.).

3. *(Izslēgts ar 26.05.2005. likumu, kas stājas spēkā 29.06.2005.)*

4. Grozījums (2005.gada 26.maija redakcijā) šā likuma 4.panta trešajā daļā, 4.¹ pants, 10.¹ pants un 22.panta piektā daļa stājas spēkā 2005.gada 1.septembrī.

(26.05.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.02.2007. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2007.)

5. Šā likuma 15.¹ pants (2005.gada 26.maija redakcijā) un grozījums 28.panta 1.punktā (2005.gada 26.maija redakcijā) stājas spēkā 2006.gada 1.jūlijā.

(26.05.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.02.2007. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2007.)

6. *(Izslēgts ar 15.02.2007. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2007.)*

7. *(Izslēgts ar 15.02.2007. likumu, kas stājas spēkā 15.03.2007.)*

8. Ministru kabinets līdz 2007.gada 31.decembrim izdod šā likuma 4.panta piektās daļas trešajā teikumā minētos noteikumus, kas apstiprina to pakalpojumu cenrādi, kurus Ceļu satiksmes drošības direkcija sniedz, pildot tai deleģētos valsts pārvaldes uzdevumus, un nosaka to personu loku, kuras ir atbrīvojamas no samaksas par sniegtajiem pakalpojumiem. Līdz attiecīgo Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2007.gada 31.decembrim ir piemērojami Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumi Nr.1040 "Noteikumi par valsts akciju sabiedrības "Ceļu satiksmes drošības direkcija" valsts pārvaldes funkciju ietvaros sniegto maksas pakalpojumu cenrādi", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(15.02.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.03.2007.)

9. Ministru kabinets līdz 2007.gada 1.oktobrim izdod šā likuma 4.¹ panta trešajā un ceturtajā daļā minētos noteikumus, kas nosaka transportlīdzekļu tirdzniecības vietu reģistrācijas kārtību, prasības transportlīdzekļu un to numurēto agregātu tirdzniecībai, kā arī tirdzniecības valsts reģistrācijas numura zīmju izmantošanai. Līdz attiecīgo Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2007.gada 1.oktobrim piemērojami Ministru kabineta 2006.gada 17.oktobra noteikumi Nr.849 "Noteikumi par transportlīdzekļu un to numurēto agregātu tirdzniecības prasībām un tirdzniecības valsts reģistrācijas numura zīmju izmantošanas kārtību", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(15.02.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.03.2007.)

10. Grozījumi šā likuma 22.panta 3.¹ daļā par vārdu "teorētisko apmācību vai" aizstāšanu ar vārdiem "tai skaitā" un par vārda "teorētiskajai" izslēgšanu šā likuma 22.panta 3.² un piektajā daļā stājas spēkā 2008.gada 1.janvārī. Līdz šo grozījumu spēkā stāšanās dienai Ministru kabinets izdod tiem atbilstošus šā likuma 22.panta piektajā daļā minētos noteikumus.

(15.02.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.03.2007.)

11. Šā likuma grozījumi par 22.panta trešās daļas izslēgšanu un 30.¹ panta izteikšanu jaunā redakcijā stājas spēkā 2007.gada 1.oktobrī. Līdz šo grozījumu spēkā stāšanās dienai Ministru kabinets izdod šā likuma 30.¹ panta piektajā, sestajā, septītajā un astotajā daļā (jaunajā redakcijā) minētos noteikumus.

(15.02.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.03.2007.)

12. Šā likuma grozījumi par 31.panta teksta izteikšanu jaunā redakcijā, 31.¹ panta pirmās daļas izslēgšanu un 31.² panta papildināšanu ar sesto daļu stājas spēkā 2007.gada 11.aprīlī. Līdz šo grozījumu spēkā stāšanās dienai Ministru kabinets izdod šā likuma 31.panta pirmajā un otrajā daļā (jaunajā redakcijā) minētos noteikumus.

(15.02.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.03.2007.)

13. Traktortehnikas vadītāju apliecības un speciālās traktortehnikas vadītāju apliecības, kas izsniegtas līdz 2009.gada 1.janvārim, ir derīgas līdz to derīguma termiņa beigām.

(15.05.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

14. Ministru kabinets līdz 2009.gada 31.decembrim izdod šā likuma 22.panta otrajā daļā (jaunā redakcijā) minētos noteikumus, kas nosaka transportlīdzekļa vadītāja tiesību iegūšanas un atjaunošanas kārtību un vadītāja apliecības izsniegšanas, apmaiņas un atjaunošanas kārtību un termiņus. Līdz attiecīgo Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2009.gada 31.decembrim piemērojami Ministru kabineta 2004.gada 27.jūlija noteikumi Nr.634 "Traktortehnikas vadītāja kvalifikācijas iegūšanas un traktortehnikas vadītāja apliecības izsniegšanas kārtība", Ministru kabineta 2005.gada 15.februāra noteikumi Nr.127 "Bīstamu kravu pārvadāšanai paredzēto transportlīdzekļu vadītāju kvalifikācijas iegūšanas kārtība un vadītāja apliecības

izsniegšanas, apmaiņas un atjaunošanas kārtība” un Ministru kabineta 2007.gada 6.marta noteikumi Nr.173 “Transportlīdzekļu vadītāja kvalifikācijas iegūšanas, transportlīdzekļu vadīšanas tiesību iegūšanas un atjaunošanas kārtība un vadītāja apliecības izsniegšanas, apmaiņas un atjaunošanas kārtība”, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(19.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2009.)

15. Ministru kabinets līdz 2009.gada 31.decembrim izdod šā likuma 22.panta ceturtajā daļā (jaunā redakcijā) minētos noteikumus, kas nosaka prasības komersantiem, izglītības iestādēm un speciālistiem, kuri nodrošina transportlīdzekļu vadītāju apmācību, transportlīdzekļu vadītāju apmācības programmas, kā arī transportlīdzekļu vadītāju apmācības procesa kontroles kārtību. Līdz attiecīgo Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2009.gada 31.decembrim piemērojami Ministru kabineta 2005.gada 15.februāra noteikumi Nr.131 “Noteikumi par prasībām mācību iestādēm un speciālistiem, kas sagatavo transportlīdzekļu vadītājus, un transportlīdzekļu vadītāju sagatavošanas programmām” un Ministru kabineta 2005.gada 7.jūnija noteikumi Nr.406 “Kvalifikācijas prasības speciālistiem un prasības mācību iestādēm, kas sagatavo traktortehnikas vadītājus, un traktortehnikas vadītāju sagatavošanas programmas”, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(19.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2009.)

16. Šā likuma 9.panta ceturtnā, piektā un sestā daļa stājas spēkā 2009.gada 1.jūlijā.

(19.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2009.)

17. Ministru kabinets līdz 2009.gada 30.jūnijam izdod šā likuma 9.panta sestajā daļā minētos noteikumus.

(19.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2009.)

18. Ministru kabinets līdz 2009.gada 31.jūlijam izdod šā likuma 10.panta 1.4 daļā minētos noteikumus. Līdz attiecīgo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2009.gada 31.jūlijam piemērojami Ministru kabineta 2004.gada 27.aprīļa noteikumi Nr.446 “Transportlīdzekļu reģistrācijas noteikumi” un Ministru kabineta 2004.gada 20.jūlija noteikumi Nr.618 “Traktortehnikas un tās piekabju reģistrācijas noteikumi”, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(19.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2009.)

19. Grozījums šā likuma 45.panta 2.¹ daļā par vārda “(padomju)” izslēgšanu stājas spēkā 2009.gada 1.jūlijā.

(19.02.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2009.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

(15.12.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 11.marta direktīvas 2002/15/EK par darba laika organizēšanu personām, kas ir autotransporta apkalpes locekļi.

Likums Saeimā pieņemts 1997.gada 1.oktobrī.

Valsts prezidenta vietā
Saeimas priekšsēdētāja biedrs A.Ameriks

Rīgā 1997.gada 21.oktobrī